
Monitoring
zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w województwie zachodniopomorskim
w 2012 roku

Opracowanie:
Wydział Badań i Analiz

WSTĘP	3
ROLA I ZNACZENIE MONITORINGU	3
UWAGI METODOLOGICZNE	5
PODSTAWOWE DEFINICJE	6
1. SYTUACJA NA RYNKU PRACY W 2012 ROKU	10
1.1. BEZROBOCIE W POLSCE WEDŁUG EUROSTAT.....	11
1.2. BEZROBOCIE REJESTROWANE W POLSCE	12
1.3. BEZROBOCIE REJESTROWANE W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM I W POWIATACH.....	13
1.4. OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY.....	17
1.5. BILANS BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE	18
1.6. STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY	22
1.7. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI, OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (KLASYFIKACJA PKD)	25
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	28
2.1. STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	28
2.2. NAPŁYW DO BEZROBOCIA	32
2.3. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE.....	36
2.4. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI, OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY	38
3. ANALIZA WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	39
3.1. NAPŁYW WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG ZAWODÓW	41
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	49
4.1. ZAWODY DEFICYTOWE	51
4.2. ZAWODY W RÓWNOWADZE	53
4.3. ZAWODY NADWYŻKOWE	55
5. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE W POWIATACH	56
WNIOSKI	63

Wstęp

Instytucje przeciwdziałające bezrobociu z całą pewnością wykorzystują wszystkie środki, którymi dysponują, by zapobiec skutkom bezrobocia. Jednakże samo przeciwdziałanie nie jest jedyną słuszną drogą do wyeliminowania „choroby cywilizacji”. Daje się zauważyć, możliwość ingerencji w wykształcenie przyszłych młodych osób, które dopiero wejdą na rynek pracy. I w tej przestrzeni należy szukać skutecznego sposobu przeciwdziałania bezrobociu, już w okresie samego kształcenia młodej osoby, gdy nie zawsze świadomie wybiera tę czy inną szkołę, ten czy inny kierunek kształcenia. Do priorytetowych zadań instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy należy skuteczne prognozowanie zawodów przyszłościowych i wskazywanie na te dziedziny, w których należy, co najmniej zmniejszyć ilość uczącej się młodzieży lub całkowicie zmienić kierunki kształcenia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie za jeden z najistotniejszych kierunków badania rynku uznał, systematyczną obserwację wojewódzkiego rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Rozpoczęto bieżącą koordynację szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, a także diagnozowanie aktualnej sytuacji bezrobocia w województwie zachodniopomorskim oraz określenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy. Podjęto próbę, stworzenia swoistego narzędzia służącego określaniu zawodów mających tendencję rozwoju oraz zanikających na rynku pracy, a także tych, których podaż równoważy się popytem. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkotrwałe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych.

Rola i znaczenie monitoringu

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na¹:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),

---

¹ Zalecenia Metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2003 r., s. 8-9.

- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ponadto, informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności, jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowych urzędów pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie w zakresie programów specjalnych i aktywizacji absolwentów,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego, poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- stworzenia praktycznego systemu wymiany informacji o wzajemnych powiązaniach, zachodzących pomiędzy potrzebami rynku pracy i systemem edukacyjnym, tak dla instytucji rynku pracy, jak instytucji edukacyjnych,
- usprawnienia pośrednictwa pracy, poprzez dostarczanie informacji zawodoznawczych charakteryzujących stan i ewolucję rynków zatrudnienia (ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych) w środowiskach lokalnych,
- stworzenia podstaw do dyskusji o korekcie kierunków struktury i treści kształcenia zgodnie z wymogami poszczególnych rynków pracy,
- uświadomienia pracownikom instytucji rynku pracy, skali niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy,
- wyposażenia przedstawicieli instytucji edukacyjnych w wiedzę o stanie i ewolucji rynku pracy w województwie i (odpowiednim) powiecie,
- podniesienia wiedzy przedstawicieli instytucji edukacyjnych o procesie dostosowania edukacji do wymagań wojewódzkiego i powiatowego rynku zatrudnienia,

- uzyskania przez przedstawicieli instytucji edukacyjnych wiedzy, niezbędnej do prowadzenia bieżącej koordynacji edukacji z zatrudnieniem,
- podniesienia świadomości przedstawicieli instytucji zajmujących się rynkiem pracy i rynkiem edukacyjnym o konieczności prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie i powiatowe urzędy pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych oraz placówki naukowo – badawcze,
- zainteresowane lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu województwa zachodniopomorskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- instytucje szkoleniowe.

Uwagi metodologiczne

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzony w oparciu o ujednolicone dla całego kraju zalecenia metodyczne, opracowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z zaleceniami metodycznymi raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowywane są, co pół roku na poziomie powiatu, województwa i kraju przez publiczne służby zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji, są dane statystyczne zawarte w sprawozdaniu MPiPS-01 załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności, ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” oraz załącznik 3 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności”.

Dane liczbowe o bezrobociu i wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej w roku, uzyskane z powiatowych urzędów pracy województwa zachodniopomorskiego opracowano, posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą od 1 lipca 2010 roku nową klasyfikacją wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82 z dnia 17 maja 2010 r., poz. 537). Układ klasyfikacji zawodów

i specjalności, kryteria klasyfikacyjne oraz system kodowy przyjęto zgodnie z Międzynarodowym Standardem ISCO-08.

Używane w tekście opracowania określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje:

- 10 grup wielkich (kod jednocyfrowy),
- 43 grupy duże – wewnętrzny podział grup wielkich (kod dwucyfrowy),
- 132 grupy średnie – wewnętrzny podział grup dużych (kod trzycyfrowy),
- 444 grupy elementarne – wewnętrzny podział grup średnich (kod czterocyfrowy),
- **2 360 zawodów i specjalności tworzących grupy elementarne (kod sześciocyfrowy).**

Ponadto, przy monitoringu uwzględniono także poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Podstawowe definicje

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu**. Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów** mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie **k** danym roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie **k** w danym roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6}$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie **k**

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie **k**

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$) – jest syntetyczną miarą zapotrzebowania na dany zawód. Powstaje poprzez podzielenie średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie, przez średnią miesięczną liczbę zarejestrowanych osób w tym zawodzie. Im wskaźnik uzyskuje większą wartość, tym zawód, do którego odnosi się jest bardziej nadwyżkowy, a więc jest więcej zarejestrowanych osób w tym zawodzie, niż ofert pracy dla osób w tym zawodzie. Dla tego wskaźnika charakterystyczne są trzy przypadki:

- Gdy wartość wynosi zero (0) – wskaźnik osiąga tą wartość, gdy nie wpłynęły oferty w danym zawodzie oraz nikt nie zarejestrował się w tym zawodzie bądź, gdy nie zgłoszono ofert pracy w danym zawodzie a nastąpiło zarejestrowanie bezrobotnego (-ych) w tym zawodzie,

- Gdy wartość wynosi MAX – to sytuacja, w której wartość liczbowa nie może być podana ze względu na reguły matematyczne. Zachodzi, gdy do urzędów pracy wpłynęły oferty w danym zawodzie, lecz w tym zawodzie nikt nie zarejestrował się, jako bezrobotny (dzielenie przez zero jest niedopuszczalne),
- Gdy wartość kształtuje się w okolicach jedności (1) – to sytuacja, w której mniej więcej (bądź dokładnie tyle samo) jest zgłaszanych ofert pracy w danym zawodzie, co zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie. Oznacza względną bądź idealną równowagę.

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$, $\overline{B}_I^k$ są określone wzorami

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,I}^k$) – wskaźnik ten jest

wynikiem dzielenia średniej liczby ofert pracy w danym zawodzie przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie.

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w danym roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6}$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy danym roku
oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w danym roku
obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k ($W_{d,I}^k$) – wartość wskaźnika informuje ile procent bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie pozostaje w rejestrach powiatowych urzędów pracy, co najmniej 12 miesięcy. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danym zawodzie.

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

1. Sytuacja na rynku pracy w 2012 roku

Po sukcesywnym kilkuletnim spadku bezrobocia notowanym w latach 2004 – 2008, w chwili obecnej obserwuje się pogorszenie sytuacji na krajowym i regionalnych rynkach pracy. Bezrobocie rejestrowane w województwie zachodniopomorskim począwszy od końca 2008 roku charakteryzuje się stałą tendencją wzrostu. W listopadzie 2009 roku liczba osób bezrobotnych ponownie przekroczyła 100 tys., powracając do stanu z początku 2008 roku. Na koniec 2012 roku w rejestrach urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego pozostawało 112 521 osób poza zatrudnieniem, co w stosunku do analogicznego okresu 2011 roku oznacza wzrost bezrobocia o 3,3% (w 2011 w porównaniu do 2010 roku spadek o 1%). W skali roku poprawę na zachodniopomorskim rynku pracy obserwowano jedynie w okresie marzec – lipiec 2012, gdzie w stosunku do pozostałych miesięcy notowano niewielkie spadki w liczbie bezrobotnych oraz mniejszą liczbę rejestracji osób bezrobotnych (prace sezonowe). Zauważalny wzrost odnotowano w liczbie wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, którymi dysponowały urzędy pracy. W 2012 roku zarejestrowano 38 730 ofert zatrudnienia tj. niemal 2,3 tys. więcej niż w 2011 roku. Ponadto mniejsza niż przed rokiem liczba zakładów pracy zdecydowała się na redukcję etatów. W 2011 zwolnień grupowych dokonano w 106 z nich (1 099 osób) wobec 100 zakładów (945 osób) w analizowanym roku.

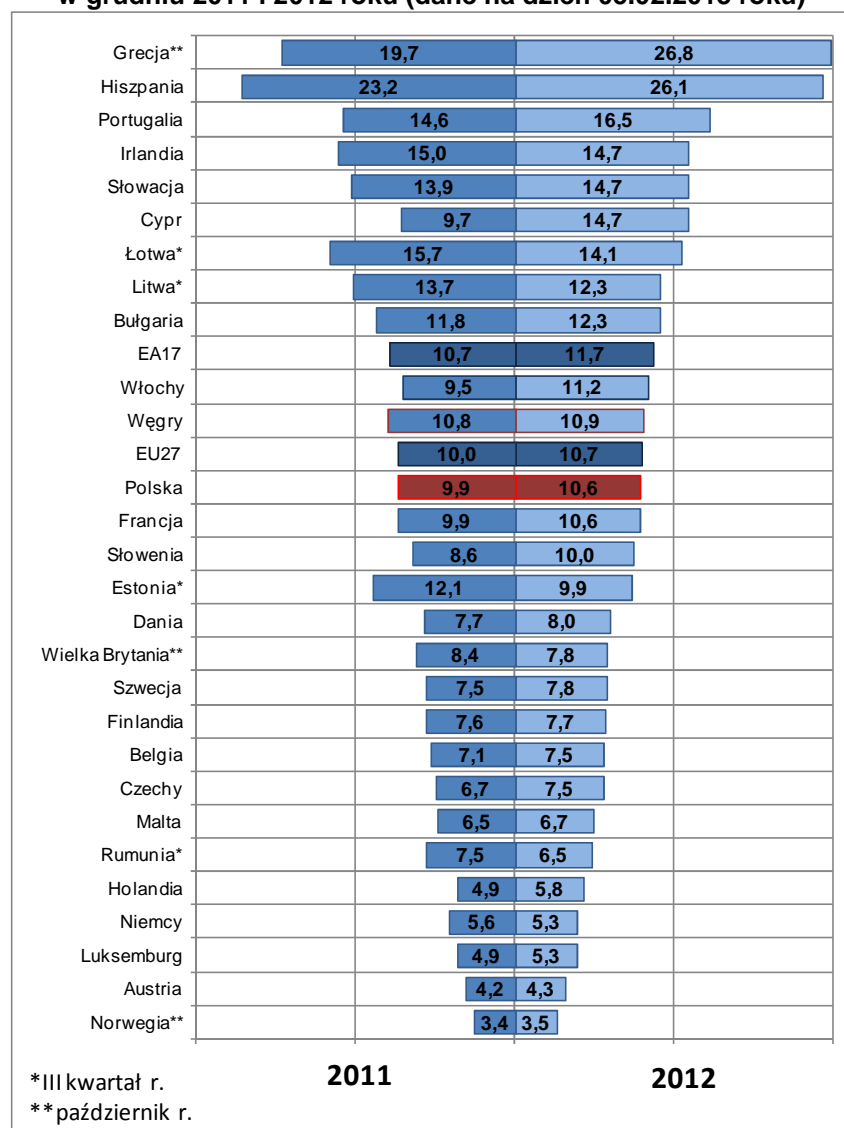
Według danych GUS w 2012 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim wyniosło 163,9 tys. osób wobec 163,6 tys. osób w 2011 roku, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw 3 638,43 zł wobec 3 525,71 zł, w roku poprzednim.

Według stanu na koniec grudnia 2012 roku w rejestrze REGON znajdowało się 217,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej z województwa zachodniopomorskiego wobec 214,6 tys. w analogicznym okresie roku poprzedniego.

1.1. Bezrobocie w Polsce według Eurostat

Według danych Eurostatu zharmonizowana stopa bezrobocia² dla Polski w grudniu 2012 roku wynosiła 10,6% tj. o 0,7% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W grupie wybranych krajów największym bezrobociem na koniec roku charakteryzowała się Grecja – 26,8%, o 7,1% więcej niż w na koniec 2011 roku.

Wykres 1. Zharmonizowana stopa bezrobocia w wybranych krajach w grudniu 2011 i 2012 roku (dane na dzień 05.02.2013 roku)

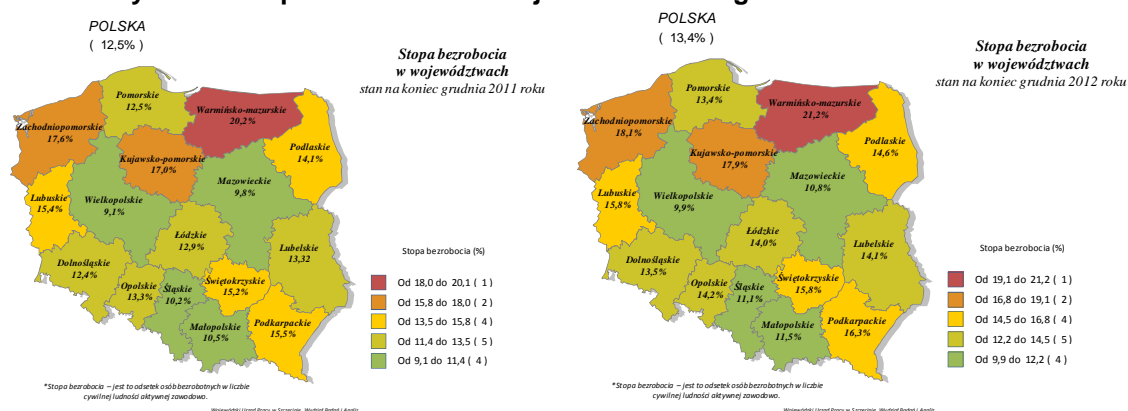
Źródło: opracowanie własne WUP na podstawie danych EUROSTAT

² Wg metodologii Eurostat zharmonizowana stopa bezrobocia jest wynikiem przyjętej przez EUROSTAT ujednoliconej metody wyznaczania tego wskaźnika dla każdego z krajów członkowskich. Dane obliczane są przez EUROSTAT w oparciu o kwartalne wyniki badania siły roboczej (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL/ Labour Force Survey – LFS) oraz miesięczne dane z bezrobocia rejestrowanego. Zharmonizowana stopa bezrobocia obliczana jest, jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tj. sumy pracujących i bezrobotnych). Dane te są wyrównywane sezonowo. (Źródło: „Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń”.)

1.2. Bezrobocie rejestrowane w Polsce

W 2012 roku w porównaniu z ubiegłym, notowano wzrost bezrobocia rejestrowanego w Polsce. W województwie mazowieckim liczba bezrobotnych w badanym okresie wykazywała się najwyższą tendencją wzrostową – o 25 188 osób. Na koniec grudnia 2012 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy na obszarze kraju znajdowało się łącznie 2 136,8 tys. osób bezrobotnych wobec 1 982,6 tys. w analogicznym okresie roku ubiegłego, co oznacza wzrost o 7,8%. Zarejestrowani stanowili 13,4% ludności aktywnej zawodowo³, czyli o 0,9 pkt proc. więcej niż na koniec 2011 roku. W zbiorowości bezrobotnych większość stanowiły kobiety tj. 51,4% (53,5% w roku ubiegłym). Prawo do zasiłku posiadało 16,8% zarejestrowanych wobec 16,5% na koniec 2011 roku. Ze zbioru województw największym odsetkiem osób bezrobotnych w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo charakteryzowało się niezmiennie warmińsko-mazurskie – 21,2%, a na kolejnym miejscu uplasowało się zachodniopomorskie – 18,1%. Najmniejsze bezrobocie notowano w Wielkopolsce – 9,9%.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w województwach w grudniu 2011 i 2012 roku

Z danych zawartych w tabeli 1 wynika, że więcej bezrobotnych niż przed rokiem pozostawało w ewidencji urzędów pracy na obszarze wszystkich województw, największy wzrost notowano w małopolskim o 11,1%, natomiast najmniejszy w lubuskim o 2,5%.

³ Wg metodologii GUS stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy). (Źródło: „Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń”).

Tabela 1. Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w województwach – porównanie 2011 i 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych				Dynamika 2011 = 100		Stopa bezrobocia	
	2011		2012		ogółem	kobiety	XII.2011	XII.2012
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
POLSKA	1 982 676	1 060 204	2 136 815	1 099 186	107,8	103,7	12,5	13,4
Dolnośląskie	143 575	76 375	157 369	80 277	109,6	105,1	12,4	13,5
Kujawsko-Pomorskie	139 622	78 254	148 839	80 499	106,6	102,9	17,0	17,9
Lubelskie	122 441	62 189	131 125	64 432	107,1	103,6	13,2	14,1
Lubuskie	59 134	32 713	60 614	31 697	102,5	96,9	15,4	15,8
Łódzkie	138 652	71 116	151 036	74 865	108,9	105,3	12,9	14,0
Małopolskie	145 094	78 803	161 161	84 177	111,1	106,8	10,5	11,5
Mazowieckie	246 739	122 204	271 927	130 023	110,2	106,4	9,8	10,8
Opolskie	48 029	26 173	51 775	26 991	107,8	103,1	13,3	14,2
Podkarpackie	146 208	77 403	153 807	77 880	105,2	100,6	15,5	16,3
Podlaskie	65 920	31 736	68 705	31 553	104,2	99,4	14,1	14,6
Pomorskie	106 667	60 589	114 644	62 837	107,5	103,7	12,5	13,4
Śląskie	186 187	104 370	205 459	112 316	110,4	107,6	10,2	11,1
Świętokrzyskie	83 217	42 901	86 708	42 568	104,2	99,2	15,2	15,8
Warmińsko-Mazurskie	107 333	58 437	113 223	58 970	105,5	100,9	20,2	21,2
Wielkopolskie	134 954	78 369	147 902	81 292	109,6	103,7	9,1	9,9
Zachodniopomorskie	108 904	58 572	112 521	58 809	103,3	100,4	17,6	18,1

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

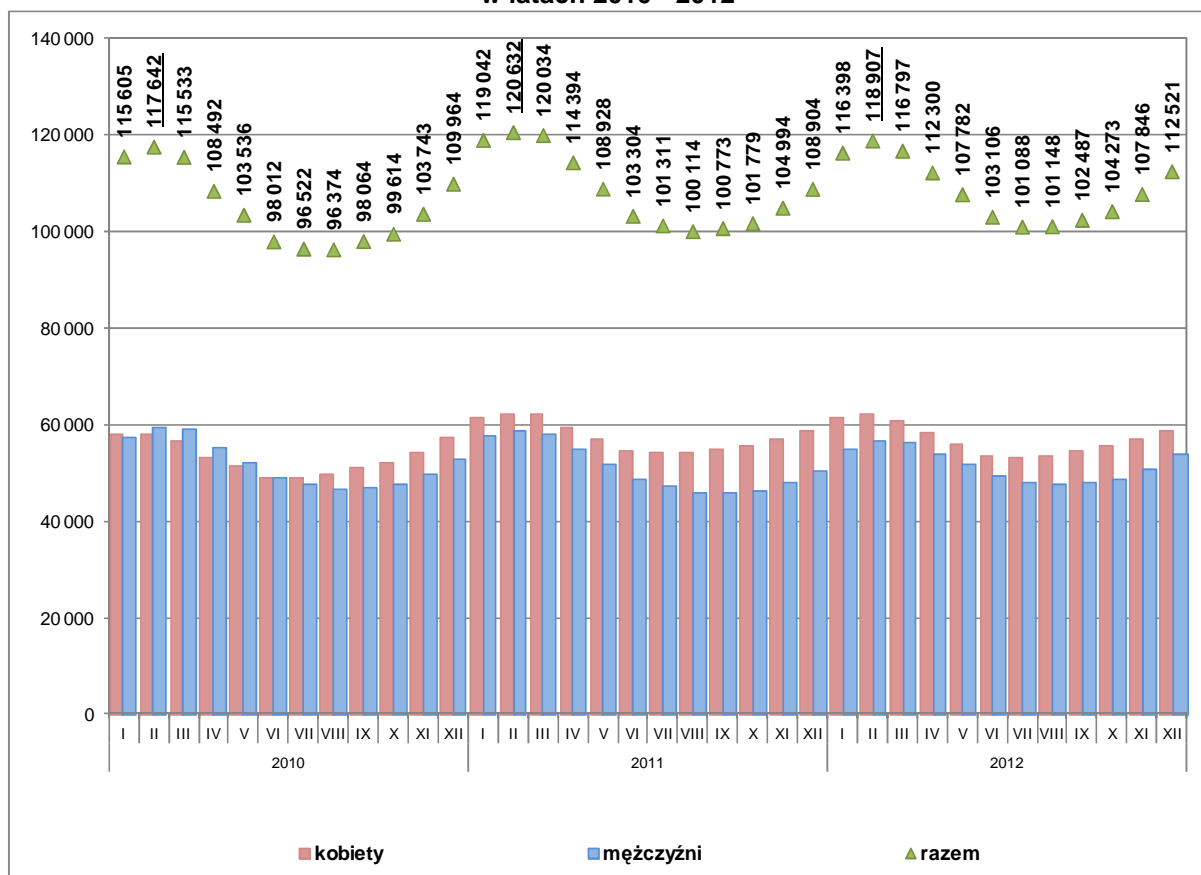
Z porównania stopy bezrobocia z końca grudnia 2011 i 2012 roku wynika, że we wszystkich województwach wskaźnik ten był wyższy. Odsetek bezrobotnych w zbiorowości osób aktywnych zawodowo w największym stopniu zwiększył się w województwie łódzkim i dolnośląskim, o 1,1 pkt proc. Regionami, w których stopa bezrobocia wzrosła najmniej były województwa lubuskie o 0,4 pkt proc., podlaskie i zachodniopomorskie po 0,5 pkt proc..

Bezrobocie na poziomie powiatowym na koniec grudnia 2012 roku wynosiło od 4,2% w Poznaniu do 37,6% w powiecie sztylbowieckim (woj. mazowieckie). W grupie 30 powiatów charakteryzujących się największym bezrobociem rejestrowanym znalazło się osiem z województwa zachodniopomorskiego. Na najwyższej pozycji – dziewiątej - uplasował się powiat łobeski ze stopą 29,0%. W analizowanej grupie znalazły się ponadto powiaty: choszczeński, pyrzycki, białogardzki, koszaliński, sławieński, szczecinecki, kamieński.

1.3. Bezrobocie rejestrowane w województwie zachodniopomorskim i w powiatach

Na koniec 2012 roku w ewidencji urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego pozostawało 112 521 osób bezrobotnych wobec 108 904 osób w analogicznym okresie roku ubiegłego, co oznacza wzrost o 3,3%. Najniższa liczba bezrobotnych w analizowanym roku wypada w miesiącu lipcu, czyli od początku analizowanego roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 13,2%, co jest stałą tendencją obserwowaną na rynku pracy. Spadek bezrobocia w pierwszej połowie roku wynika z większej podaży ofert pracy m.in. w budownictwie, rolnictwie, turystyce.

Wykres 3. Liczba bezrobotnych z podziałem na płeć w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 - 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Na koniec badanego okresu w strukturze zarejestrowanych według płci większość stanowiły kobiety – 52,3%. Dla porównania na koniec 2011 roku udział kobiet kształtował się na poziomie 53,8%, wykazuje więc tendencję zniżkową.

W końcu 2012 roku prawo do zasiłku posiadało 20 708 osób, ponad połowę stanowiły kobiety (10 616). Osoby pobierające zasiłek stanowiły 18,4% bezrobotnych, w analogicznym okresie poprzedniego roku udział ten pozostawał na tym samym poziomie.

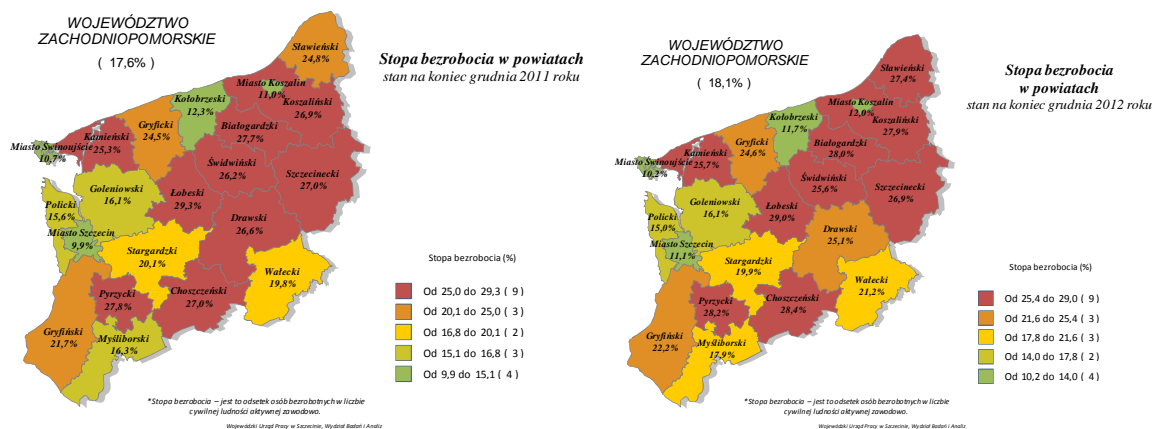
Zdecydowana większość zarejestrowanych na koniec badanego okresu to osoby już posiadające doświadczenie zawodowe tj. 82,3% (92 596 osób). W grupie tej znajdowały się m.in. osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, które stanowiły 2,9% tj. o 0,9 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Pozostała blisko 20 tys. grupa osób bezrobotnych dotychczas nie pracowała.

Z analizy danych dotyczących miejsca zamieszkania osób bezrobotnych wynika, że na koniec badanego okresu znaczną część stanowiły osoby zamieszkujące miasta – 59,3%. Udział zarejestrowanych z terenów wiejskich kształtował się na poziomie 40,7% wobec 41,3% w roku ubiegłym.

Grupa bezrobotnych, którzy zostali zarejestrowani w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki składała się z 4 862 osób, stanowiących 4,3% zarejestrowanych.

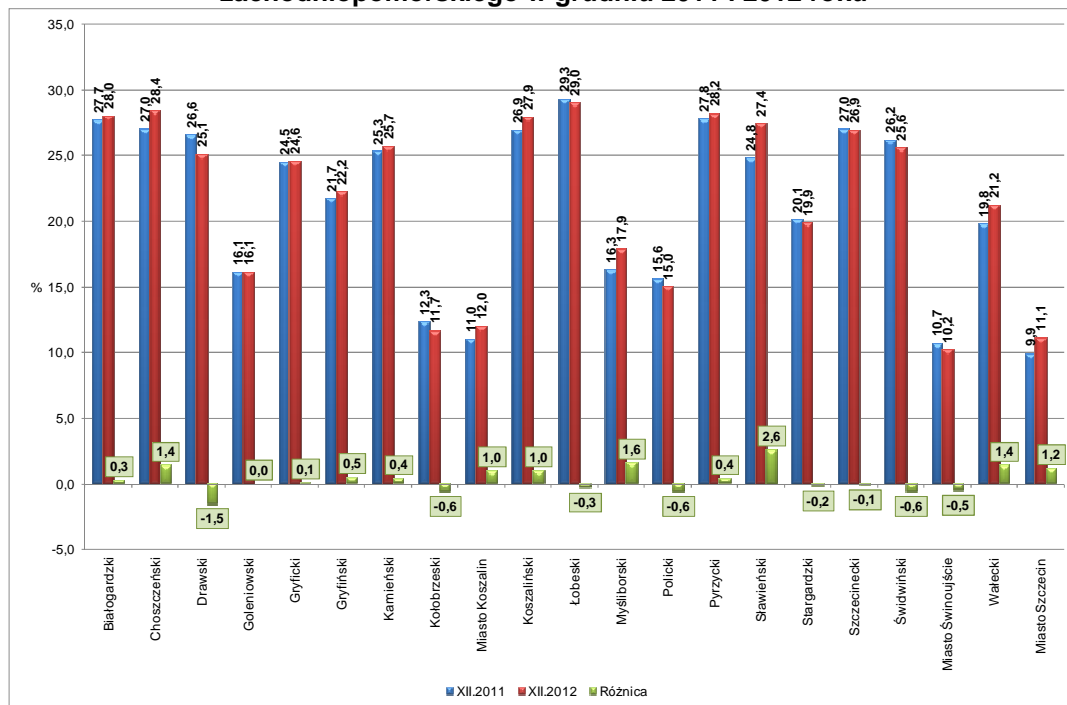
W porównaniu z rokiem poprzednim osób bezrobotnych, które niedawno zakończyły edukację było o 230 więcej.

Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego w grudniu 2011 i 2012 roku

W 2012 roku wzrost stopy bezrobocia w województwie zachodniopomorskim w porównaniu z grudniem 2011 wynosił 0,5%. Największy zaobserwowano w powiatach: sławieńskim (o 2,6%), myśliborskim (o 1,6%), choszczeńskim (o 1,4%), waleckim (o 1,4%). Natomiast największy spadek stopy bezrobocia notowano w powiecie drawskim (o 1,5%). Największą wartość stopy bezrobocia na koniec 2012 roku charakteryzowały się powiaty: łobeski (29,0%), choszczeński (28,4%), pyrzycki (28,2%), białogardzki (28,0%).

Wykres 5. Zmiany wartości stopy bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego w grudniu 2011 i 2012 roku

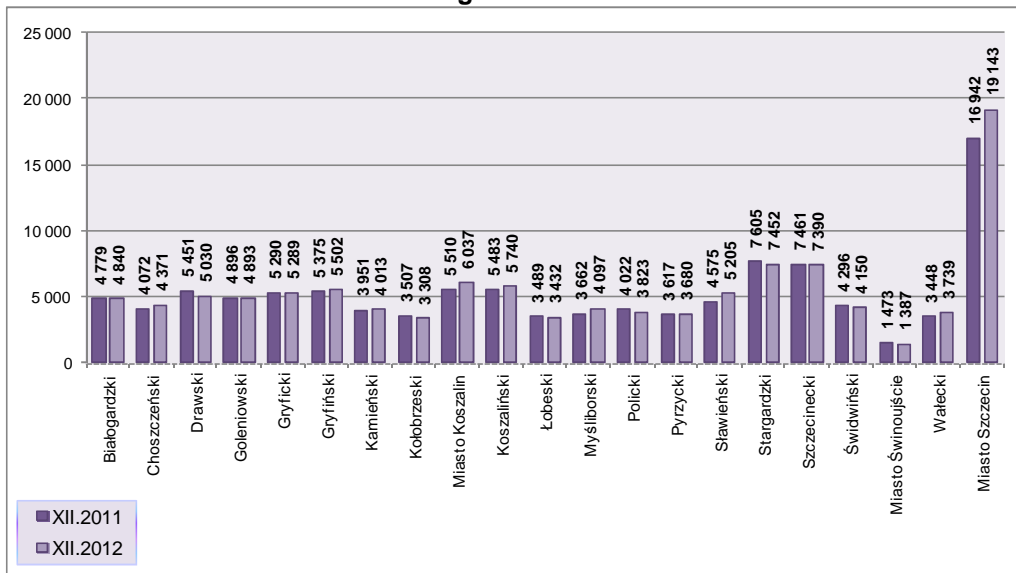

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

O 3,3% zwiększyła się liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w końcu roku 2012 w porównaniu z początkiem roku. W analizowanym województwie największy ubytek liczby bezrobotnych notowano w powiatach drawskim (o 7,7%), Miasto

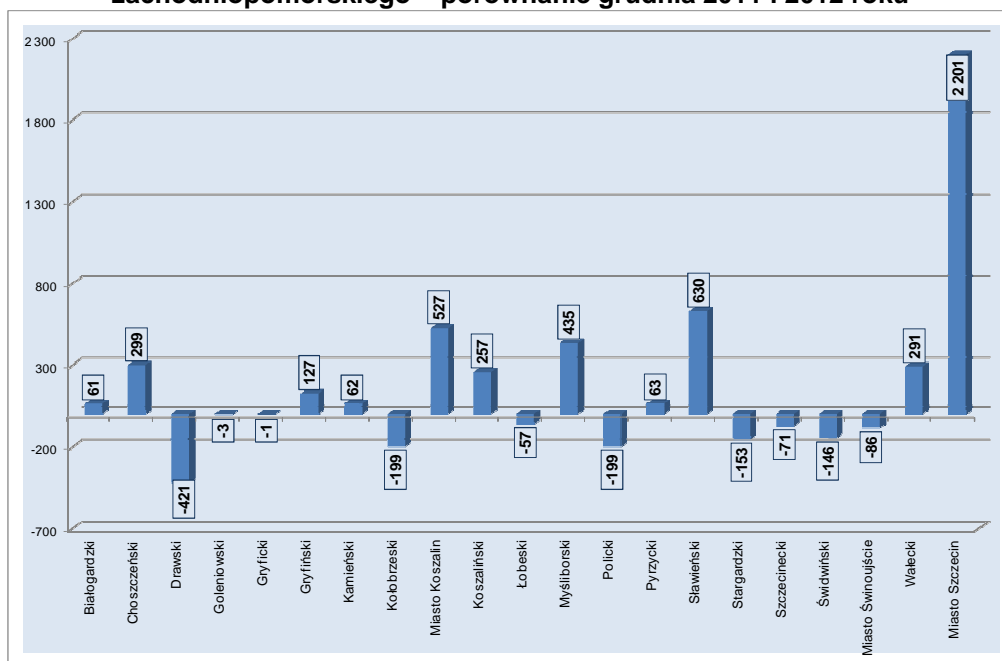
Świnoujście (o 5,8%) oraz kołobrzeskim (o 5,7%). Natomiast wzrost w liczbie bezrobotnych w badanym okresie można zauważyć w 11 z nich, w tym największy dla powiatu sławieńskiego (13,8%) oraz Miasta Szczecin (o 13,0%).

Wykres 6. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego stan na koniec grudnia 2011 i 2012 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Wykres 7. Wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego – porównanie grudnia 2011 i 2012 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

W zbiorze gmin najwyższą wartość wskaźnika bezrobocia (liczba zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym) odnotowano w gminach: Barwice (p. szczecinecki) – 20,3%, Szczecinek (p. szczecinecki) – 18,6%, Białogard (powiat białogardzki) – 18,5%, Grzmiąca (p. szczecinecki) – 18,1%, Przelewice (p. pyrzycki) - 18,0%. Najniższymi wskaźnikami bezrobocia na koniec 2012 roku charakteryzowały się gminy:

Świnoujście (miasto) – 5,1%, Kołobrzeg (miasto) – 5,5%, Dobra Szczecińska (p. policki) – 6,3%,

1.4. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Z uwagi na trudności w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia przez osoby bezrobotne w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku wyróżnia się osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy⁴. Na koniec 2012 roku do powyższej grupy zakwalifikowano 92,3% osób znajdujących się w rejestrach urzędów pracy w zachodniopomorskim. W tabeli numer 2 umieszczono dane dotyczące poszczególnych kategorii osób bez pracy. Wynika z nich, że na koniec ubiegłego roku największą grupę zarejestrowanych tworzyły osoby nieposiadające średniego wykształcenia tj. ponad 69 tys., stanowiące ponad ⅔ wszystkich zarejestrowanych. Więcej niż połowę bezrobotnych stanowiły ponadto osoby długotrwale pozostające bez pracy. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego zaobserwowano przyrost w liczbie bezrobotnych w większości kategorii osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, od 1,9% w grupie osób bez kwalifikacji do 8,7% w grupie bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. W przypadku kategorii, w której odsetek zarejestrowanych był znaczny, tj. długotrwale bezrobotni odnotowano wzrost o 3,3%. Z analizy danych dotyczących kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wynika, że zdecydowanie dominowały one w kategorii osób samotnie wychowujących, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia tj. udział na poziomie 84,3%, a także w grupie osób po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego – 76,3%. Przewagę liczebną Pań zaobserwowano również wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, bez kwalifikacji zawodowych, do 25 roku życia i długotrwale bezrobotnych. W porównaniu ze stanem w podobnym okresie roku ubiegłego największy przyrost liczbowy bezrobotnych kobiet notowano w grupie kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, o 4,9%. W pozostałych kategoriach osób bezrobotnych przyrost kobiet wyniósł od 1,7% w grupie powyżej 50 roku życia do 3,0% wśród osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. Liczba kobiet w badanym okresie zmniejszyła się

---

⁴ W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyróżniono kategorie osób, w stosunku do których mogą być dodatkowo stosowane takie działania, jak m.in.: przedstawienie propozycji zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Są to następujące grupy bezrobotnych zarejestrowanych: bezrobotni długotrwale, bezrobotni do 25 roku życia, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia oraz bezrobotni niepełnosprawni.

w pięciu kategoriach, bez wykształcenia średniego o 0,9%, bez kwalifikacji zawodowych o 1,2%, bez doświadczenia zawodowego o 3,7%, do 25 roku życia o 6,4% oraz osób które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 8,7%.

Tabela 2. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2011 i 2012 r.

Wyszczególnienie	2011				2012				Różnica 2012-2011		
	ogółem	udział w ogółem (%)	kobiety	udział kobiet w danej kategorii	ogółem	udział w ogółem (%)	kobiety	udział kobiet w danej kategorii	ogółem	kobiety	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ogółem	108 904	100,0%	58 572	53,8%	112 521	100,0%	58 809	52,3%	3 617	237	
Z prawem do zasiłku	20 012	18,4%	10 742	53,7%	20 708	18,4%	10 616	51,3%	696	-126	
Zamieszkali na wsi	44 928	41,3%	25 033	55,7%	45 848	40,7%	24 796	54,1%	920	-237	
w tym posiadający gospodarstwa rolne	49	0,0%	21	42,9%	58	0,1%	30	51,7%	9	9	
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4 632	4,3%	2 673	57,7%	4 862	4,3%	2 831	58,2%	230	158	
w tym, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 143	1,0%	760	66,5%	1 108	1,0%	766	69,1%	-35	6	
Cudzoziemcy	101	0,1%	59	58,4%	123	0,1%	72	58,5%	22	13	
Osoby będące w szczególnej sytuacji	100 961	92,7%	53 719	53,2%	103 850	92,3%	53 689	51,7%	2 889	-30	
z tego	Do 25 roku życia	19 296	19,1%	11 026	57,1%	18 977	16,9%	10 324	54,4%	-319	-702
	Długotrwale bezrobotne	55 984	55,5%	32 001	57,2%	57 820	51,4%	32 850	56,8%	1 836	849
	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	x	13 477	x	x	x	14 133	x	x	656
	Powyżej 50 roku życia	28 773	28,5%	11 873	41,3%	30 333	27,0%	12 080	39,8%	1 560	207
	Bez kwalifikacji zawodowych	34 662	34,3%	20 277	58,5%	35 333	31,4%	20 037	56,7%	671	-240
	Bez doświadczenia zawodowego	27 362	27,1%	16 360	59,8%	27 251	24,2%	15 761	57,8%	-111	-599
	Bez wykształcenia średniego	67 501	66,9%	31 199	46,2%	69 379	61,7%	30 910	44,6%	1 878	-289
	Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	14 702	14,6%	12 626	85,9%	15 424	13,7%	13 007	84,3%	722	381
	Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	2 628	2,6%	126	4,8%	2 856	2,5%	115	4,0%	228	-11
	Niepełnosprawni	4 605	4,6%	2 291	49,8%	4 861	4,3%	2 360	48,5%	256	69
Po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	55	0,1%	45	81,8%	59	0,1%	45	76,3%	4	0	

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

1.5. Bilans bezrobocia w województwie

Z analizy danych zawartych w tabelach 3 i 4, dotyczących bilansu osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wynika, że w ciągu 2012 roku w urzędach pracy zarejestrowano prawie 150 tys. osób poszukujących zatrudnienia, z kolei wyłączono z ewidencji w tym czasie nieco ponad 146 tys. osób. W grupie zarejestrowanych 82,3% stanowiły osoby powracające do rejestracji po raz kolejny. W pozostałej grupie znajdowały się osoby rejestrujące się po raz pierwszy. Wśród osób, które już wcześniej korzystały z usług urzędów pracy występowały osoby po zakończonym programie stażu (6,1 tys. osób), po szkoleniu (4,1 tys.) pracach społecznie użytecznych (3,5 tys.), robotach publicznych (1,9 tys.).

Tabela 3. Rejestracje osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w 2011 i 2012 r.

Wyszczególnienie		2011		2012		3 - 1	4 - 2	
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety			
0		1	2	3	4	5	6	
Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu sprawozdawczym		1	2	3	4	5	6	
z tego	po raz pierwszy	2	25 288	12 362	26 448	12 714	1 160	352
	po raz kolejny	3	123 403	60 498	123 245	58 488	-158	-2 010
z tego	po pracach interwencyjnych	4	1 126	696	888	502	-238	-194
	po robotach publicznych	5	2 448	1 179	1 966	898	-482	-281
	po stażu	6	9 104	6 644	6 164	4 417	-2 940	-2 227
	po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	7	80	57	7	2	-73	-55
	po szkoleniu	8	2 560	960	4 148	1 481	1 588	521
	po pracach społecznie użytecznych	9	4 372	2 835	3 574	2 341	-798	-494
	po zakończeniu indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub kontraktu socjalnego	10	54	38	100	78	46	40

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Tabela 4. Wyłączenia z osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w 2011 i 2012 r.

Wyszczególnienie		2011		2012		3 - 1	4 - 2			
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety					
0		1	2	3	4	5	6			
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w miesiącu		1	2	3	4	5	6			
z tego z przyczyn	podjęcia pracy w miesiącu sprawozdawczym	2	67 748	35 051	64 645	33 755	-3 103	-1 296		
	z tego	niesubsydiowanej	3	60 425	31 720	56 284	29 879	-4 141	-1 841	
			w tym pracy sezonowej	4	8 021	4 485	6 477	3 720	-1 544	-765
		subsydiowanej	5	7 323	3 331	8 361	3 876	1 038	545	
		z tego	prac interwencyjnych	6	1 751	1 013	1 857	1 093	106	80
			robot publicznych	7	2 349	1 063	3 019	1 413	670	350
			podjęcia działalności gospodarczej	8	1 439	591	1 773	719	334	128
			podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	9	1 716	631	1 582	581	-134	-50
		inne	10	68	33	130	70	62	37	
	rozpoczęcia szkolenia	11	2 554	1 006	4 286	1 559	1 732	553		
	rozpoczęcia stażu	12	5 227	3 722	8 109	5 754	2 882	2 032		
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	13	5	1	18	9	13	8		
	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	14	4 224	2 624	4 336	2 763	112	139		
	rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	15	274	164	295	167	21	3		
	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	16	3 448	1 397	2 998	1 238	-450	-159		
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	17	49 634	18 269	44 438	16 416	-5 196	-1 853		
	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	18	8 846	5 316	8 743	5 253	-103	-63		
	podjęcia nauki	19	325	178	335	203	10	25		
	ukończenia 60/65 lat	20	561	364	727	497	166	133		
	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	21	1 091	478	1 055	376	-36	-102		
	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	22	940	627	1 382	896	442	269		
	innych	23	4 874	2 276	4 709	2 079	-165	-197		

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

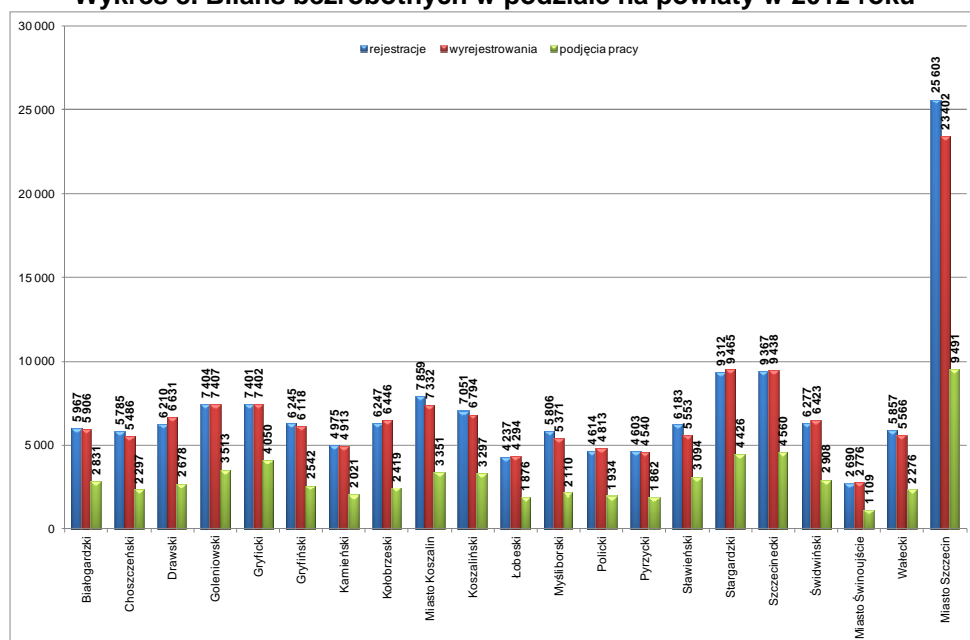
W strukturze osób wyłączonych z ewidencji według powodu wyrejestrowania największą grupę stanowiły osoby, które podjęły zatrudnienie tj. 64,6 tys. osób wobec 67,7 tys. w analogicznym okresie roku ubiegłego. W dalszej kolejności wyłączenia wynikały z niepotwierdzenia przez osobę bezrobotną gotowości do podjęcia pracy⁵ – 44,4 tys. osób wobec 49,6 tys. w zeszłym roku. W przypadku wyłączeń z powodu podjęcia pracy dominujący udział miało zatrudnienie niesubsydiowane, które otrzymało w analizowanym

⁵ Zgodnie z objaśnieniami do formularza MPiPS-01 są to osoby, które zostały pozbawione statusu bezrobotnego z powodu: braku gotowości do podjęcia pracy zgodnie z art. 33 ust. 4 pkt 4 i pkt 4a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; osoby, które wyjechały za granicę na okres co najmniej 10 dni; osoby, które przez okres co najmniej 10 dni pozostają w sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia; nadterminowej, zasadniczej służby wojskowej, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, ćwiczeń wojskowych oraz okresowej służby wojskowej (zawodowej).

półroczu 56,2 tys. osób bezrobotnych, w tym pracę sezonową podjęło ponad 6 tys. osób. Pracę subsydiowaną przy wykorzystaniu m. in. środków Funduszu Pracy, EFS, PFRON rozpoczęło ponad 8,3 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych otrzymało pracę w ramach robót publicznych tj. 3,0 tys. osób. W ramach aktywizacji zawodowej w ubiegłym roku, program stażu i prace społecznie użyteczne rozpoczęło odpowiednio 8,1 i 4,3 tys. osób, na szkolenia skierowano 4,2 tys. osób bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego zaobserwowano znacznie większą liczbę osób skierowanych do prac subsydiowanych, o ponad 1 tys., jak również więcej osób skorzystało z pozostałych form aktywizacji zawodowej. Program stażu będący najpopularniejszą formą aktywizacji rozpoczęło o niemal 3 tys. osób więcej niż miało to miejsce przed rokiem. Wyraźna tendencja wzrostowa w liczbie osób korzystających z powyższych usług spowodowana jest zaangażowaniem większych niż rok wcześniej środków finansowych przeznaczonych na walkę z bezrobociem, którymi dysponują urzędy pracy.

W 2012 roku w województwie zachodniopomorskim różnica pomiędzy wyrejestrowaniami a rejestracjami wyniosła 3 617 osób bezrobotnych. W badanym okresie dla 10 powiatów różnica ta była dodatnia, zdecydowanie największa dla powiatu drawskiego – 421 osób oraz kołobrzeskiego – 199 osób. Natomiast w Mieście Szczecin wyraźnie większa liczba bezrobotnych zarejestrowała się niż wyrejestrowała z urzędu pracy (9 491 osób). W dwóch powiatach gryfickim (54,7%) oraz sławieńskim (55,7%) ponad połowa wyrejestrowań dotyczyła podjęć pracy. Średnio dla województwa współczynnik ten wynosi 44,3%. Najmniejszy procent wyrejestrowań z powodu podjęcia pracy odnotowano w powiecie kołobrzeskim 37,5%, myśliborskim 39,3% oraz w Mieście Świnoujściu zaledwie 39,9%.

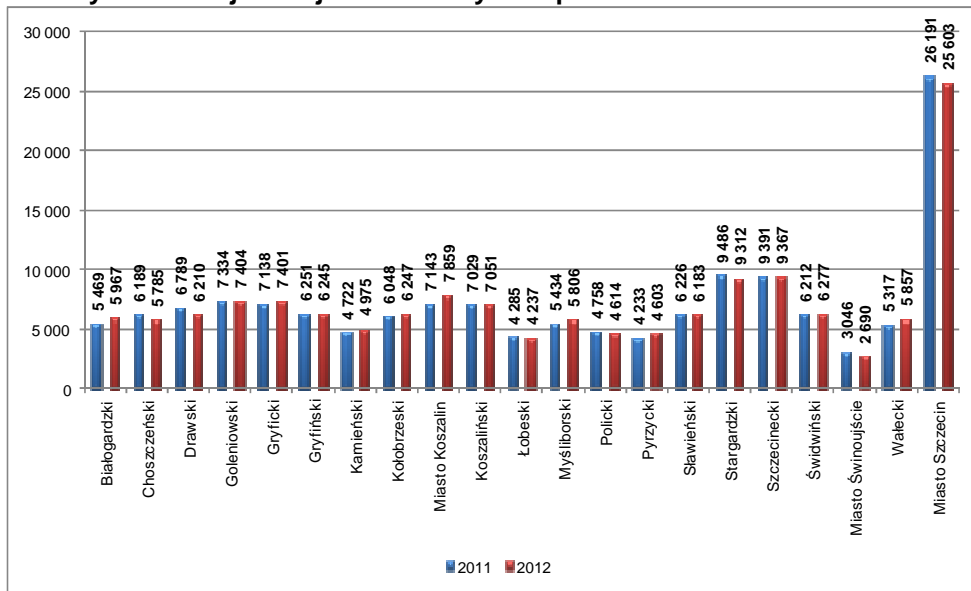
Wykres 8. Bilans bezrobotnych w podziale na powiaty w 2012 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W 2012 roku liczba rejestracji osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wzrosła o ponad 1 tys. osób w porównaniu do roku ubiegłego. Największy spadek odnotowano w Mieście Koszalin – o 716 osób, najmniejszy w powiecie koszalińskim – o 22 osoby.

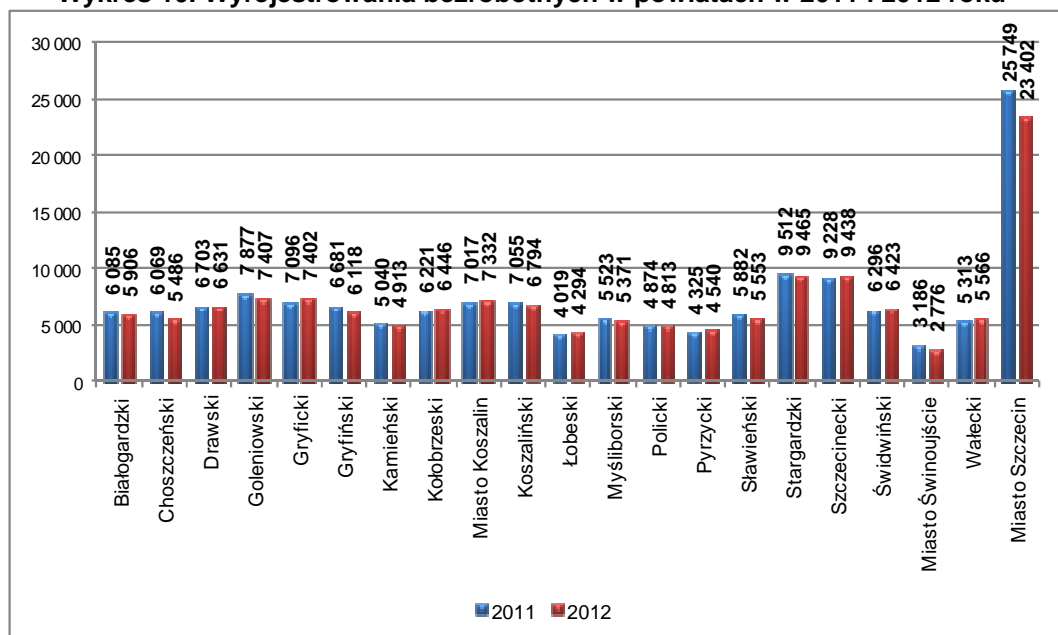
Wykres 9. Rejestracje bezrobotnych w powiatach w 2011 i 2012 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W 2012 roku zauważyć można wyraźny spadek liczby wyrejestrowań z urzędów pracy w porównaniu do roku ubiegłego. Ogółem w województwie spadek ten wyniósł niemal 4 tys. osób. Najwyższy, ponad dwutysięczny, zaobserwowano w Mieście Szczecin. Najniższy, mniej niż 100 osób widoczny jest w powiecie drawskim, polickim i stargardzkim.

Wykres 10. Wyrejestrowania bezrobotnych w powiatach w 2011 i 2012 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

1.6. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

Z analizy struktury osób bezrobotnych z województwa zachodniopomorskiego według wieku na koniec 2012 roku wynika, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby od 25 do 34 roku życia – 27,8%, a następnie od 45 do 54 roku życia – 20,2%. Niemal, co piąty bezrobotny to osoba do 25 roku życia oraz w wieku 35 – 44 lata. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego w dwóch grupach wiekowych zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych, od 1,7% w grupie 18 – 24 lata do 1,3% w grupie 45-54 lata. Największy spadek udziału procentowego w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano dla grupy 18 – 24 oraz 45 – 54 lata, o 0,9 pkt proc., z kolei przyrost w grupie 55 – 59 lat, o 0,8 pkt proc. W przypadku zbiorowości kobiet na koniec badanego okresu co trzecia zarejestrowana mieściła się w przedziale wiekowym 25 – 34 lata. W badanej grupie w porównaniu z rokiem ubiegłym w dwóch kategoriach zaobserwowano spadek udziału bezrobotnych kobiet od 1,3% w grupie 18 - 24 lata do 0,8% w grupie 45 - 54 lata. Natomiast najwyższy przyrost w grupie 55 – 59 lat o 1,1%.

Analiza danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych na koniec pierwszego półrocza br. wskazuje, że w dalszym ciągu w większości zakończyli oni naukę na najniższych poziomach edukacji. Co trzeci bezrobotny posiadał wykształcenie gimnazjalne bądź niższe, a blisko co czwarty dokumentował zasadnicze zawodowe. Łącznie bezrobotni z dwu wspomnianych grup stanowili ponad 60% oczekujących na zatrudnienie. Dyplom uczelni wyższej przedstawiło w urzędzie pracy 9,4% bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku dynamikę wzrostu liczby bezrobotnych zaobserwowano w każdej kategorii wykształcenia. Maksymalny wzrost udziału procentowego w ogólnej liczbie bezrobotnych zaobserwowano dla grupy z wykształceniem wyższym, o 0,5 pkt proc..

Tabela 5. Bezrobotni według wieku, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2011 i 2012 roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem		udział %		4-3
		2011	2012	2011	2012	
0		1	2	3	4	5
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	10 531	11 600	9,7	10,3	0,6
	1-3	22 292	23 797	20,5	21,1	0,7
	3-6	18 966	19 045	17,4	16,9	-0,5
	6-12	21 008	20 128	19,3	17,9	-1,4
	12-24	21 856	19 866	20,1	17,7	-2,4
	pow. 24	14 251	18 085	13,1	16,1	3,0
Wiek	18-24	19 296	18 977	17,7	16,9	-0,9
	25-34	30 389	31 264	27,9	27,8	-0,1
	35-44	20 880	22 170	19,2	19,7	0,5
	45-54	23 027	22 730	21,1	20,2	-0,9
	55-59	12 159	13 422	11,2	11,9	0,8
	60-64 lata	3 153	3 958	2,9	3,5	0,6
Wykształcenie	wyższe	9 754	10 590	9,0	9,4	0,5
	policealne i średnie zawodowe	20 123	20 806	18,5	18,5	0,0
	średnie ogólnokształcące	11 526	11 746	10,6	10,4	-0,1
	zasadnicze zawodowe	29 874	31 100	27,4	27,6	0,2
	gimnazjalne i poniżej	37 627	38 279	34,6	34,0	-0,5
Staż pracy ogółem	do 1 roku	18 763	19 341	17,2	17,2	0,0
	1-5	24 241	24 941	22,3	22,2	-0,1
	5-10	14 393	15 311	13,2	13,6	0,4
	10-20	15 719	16 338	14,4	14,5	0,1
	20-30	12 217	12 569	11,2	11,2	0,0
	30 lat i więcej	3 512	4 096	3,2	3,6	0,4
	bez stażu	20 059	19 925	18,4	17,7	-0,7
Ogółem		108 904	112 521	100,0	100,0	0,0

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie Załącznika 1 do sprawozdania MPIPS-01

Z analizy stażu pracy bezrobotnych na koniec badanego roku wynika, że co piąty z nich dokumentował doświadczenie zawodowe od 1 roku do 5 lat. Kolejną liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez stażu pracy, którego nie posiadało 17,7% zarejestrowanych. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego notowano przyrost w liczbie bezrobotnych w jednym przedziale, w grupie osób nieposiadających stażu o 0,7%. W stosunku do roku ubiegłego największy wzrost udziału wśród bezrobotnych odnotowano w grupie z najdłuższym stażem pracy o 16,6 pkt proc., z kolei najmniejszy wzrost w grupie 20-30 lat oraz 1-5 lat, o 2,9 pkt proc..

Tabela 6. Bezrobotne kobiety według wieku, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2011 i 2012 roku

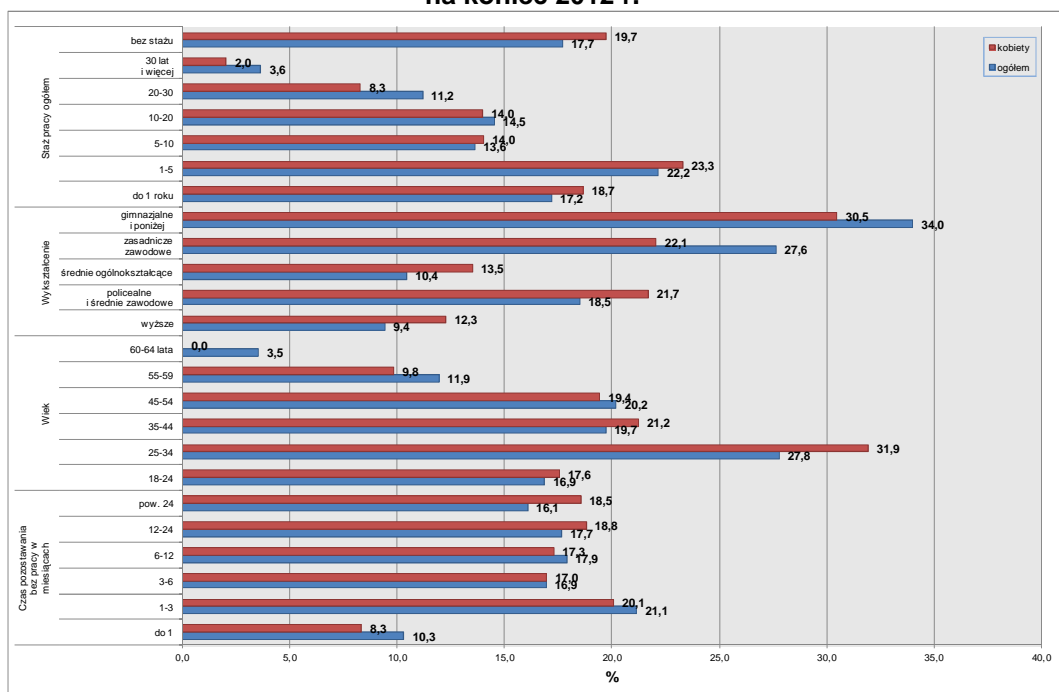
Wyszczególnienie		Bezrobotne kobiety		udział %		4-3
		2011	2012	2011	2012	
0		1	2	3	4	5
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	4 732	4 898	8,1	8,3	0,2
	1-3	11 250	11 802	19,2	20,1	0,9
	3-6	10 245	9 973	17,5	17,0	-0,5
	6-12	11 363	10 172	19,4	17,3	-2,1
	12-24	12 492	11 058	21,3	18,8	-2,5
	pow. 24	8 490	10 906	14,5	18,5	4,0
Wiek	18-24	11 026	10 324	18,8	17,6	-1,3
	25-34	18 554	18 785	31,7	31,9	0,3
	35-44	12 025	12 485	20,5	21,2	0,7
	45-54	11 848	11 434	20,2	19,4	-0,8
	55-59	5 119	5 781	8,7	9,8	1,1
	60-64 lata	0	0	0,0	0,0	0,0
Wykształcenie	wyższe	6 609	7 210	11,3	12,3	1,0
	policealne i średnie zawodowe	12 725	12 753	21,7	21,7	0,0
	średnie ogólnokształcące	8 039	7 936	13,7	13,5	-0,2
	zasadnicze zawodowe	12 962	12 976	22,1	22,1	-0,1
	gimnazjalne i poniżej	18 237	17 934	31,1	30,5	-0,6
Staż pracy ogółem	do 1 roku	10 897	10 973	18,6	18,7	0,1
	1-5	13 599	13 707	23,2	23,3	0,1
	5-10	8 028	8 247	13,7	14,0	0,3
	10-20	8 107	8 221	13,8	14,0	0,1
	20-30	4 810	4 875	8,2	8,3	0,1
	30 lat i więcej	1 024	1 191	1,7	2,0	0,3
	bez stażu	12 107	11 595	20,7	19,7	-1,0
Ogółem		58 572	58 809	100,0	100,0	0,0

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie Załącznika 1 do sprawozdania MPIPS-01

Najwięcej osób zarejestrowanych w urzędach pracy na koniec 2012 roku pozostawało poza zatrudnieniem od 1 do 3 miesięcy – 21,1%, a następnie od 6 do 12 miesięcy – 17,7%. W stosunku do roku ubiegłego zaobserwowano wzrost w liczbie bezrobotnych charakteryzujących się długookresowym bezrobociem, osób pozostających po za zatrudnieniem powyżej 24 miesięcy przybyło o niemal 4 tysiące (26,9%). Liczba zarejestrowanych do 1 miesiąca była wyższa o 10,2%, a od 1 do 3 miesięcy o 6,8%. Nieznacznie, bo zaledwie o 0,4%, wzrosła liczba osób mieszczących się w kategorii od 3 do 6 miesięcy. Tendencję spadkową odnotowano natomiast w przypadku liczby bezrobotnych w środkowym zakresie. O 4,2% zwiększyła się grupa zarejestrowanych będących poza rynkiem pracy od 6 do 12 miesięcy, a 9,1% wzrostu notowano wśród bezrobotnych od 12 do 24 miesięcy.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy z uwzględnieniem płci w województwie zachodniopomorskim na koniec 2012 r.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie Załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01.

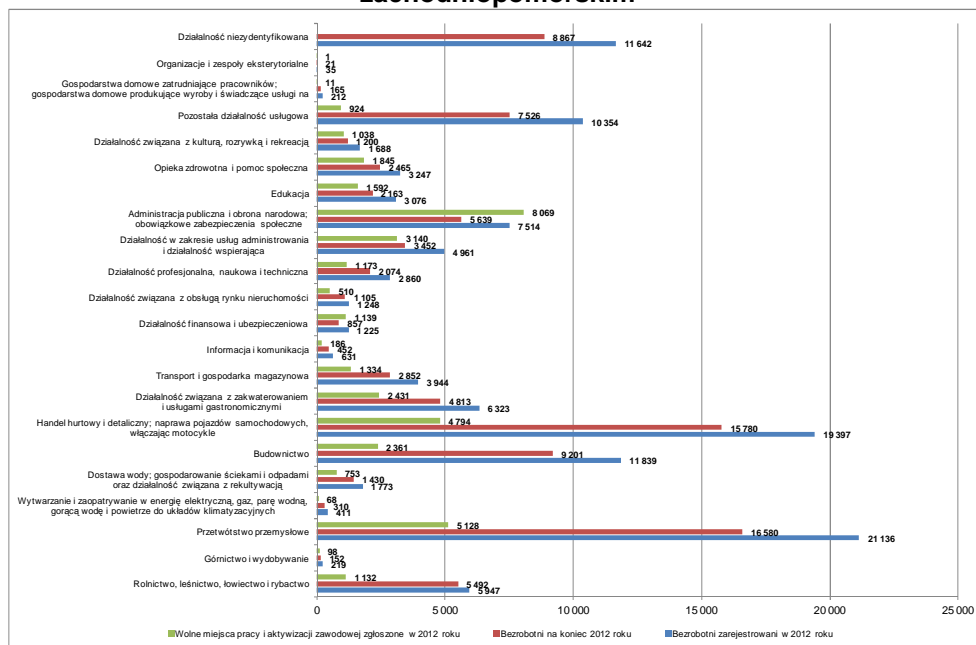
1.7. Bezrobotni według rodzaju działalności, ostatniego miejsca pracy (klasyfikacja PKD)

W ciągu 2012 roku w urzędach pracy w zachodniopomorskim zarejestrowało się niemal 150 tys. bezrobotnych, wśród których 80,0% stanowiły osoby poprzednio pracujące, a pozostałe 20,0% nie posiadało doświadczenia zawodowego. Z analizy danych dotyczących ostatniego miejsca pracy osób zarejestrowanych w PUP wynika, że najwięcej z nich zatrudnionych było w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 21,1 tys. osób tj. 17,7%. Kolejną znaczną grupę stanowiły osoby pracujące w sekcji handel – 19,3 tys. włączonych do ewidencji osób (16,2%). Ponad 11 tys. osób zarejestrowano w analizowanym roku po zwolnieniu z zakładów w sekcji budownictwo, z podmiotów o nieokreślonym profilu działalności⁶. Na koniec 2012 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało niemal 113 tys. osób bezrobotnych, w tym 82,3% posiadało doświadczenie na rynku pracy. Co piąty bezrobotny pracował przed zarejestrowaniem w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Na drugim miejscu pod względem liczby bezrobotnych uplasowała się grupa osób pracujących w handlu – 17,0%. W przypadku, co dziesiątego bezrobotnego nie określono sekcji, w której wykonywał on pracę. Powyżej 5% udziału wśród bezrobotnych na koniec analizowanego roku stanowili pracownicy sekcji: budownictwo, pozostała działalność usługowa,

⁶ Działalność niezidentyfikowana. Zgodnie z objaśnieniami do Załącznika 2 formularza MPiPS-01 należy tutaj wykazać bezrobotnych, których nie można zakwalifikować do odpowiedniej sekcji PKD z powodu braku wystarczającej informacji o działalności gospodarczej ostatniego pracodawcy.

administracja publiczna i obrona narodowa, działalność związana z zakwaterowaniem, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Zdecydowana większość bezrobotnych tj. $\frac{3}{4}$ pracowało przed zarejestrowaniem w zakładach z sektora prywatnego. Wśród osób znajdujących się w ewidencji urzędów pracy na koniec analizowanego okresu znajdowało się 3,3 tys. osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a co czwarta osoba z tej grupy zatrudniona była w sekcji przetwórstwo przemysłowe. W przypadku długości czasu pozostawania bez pracy (według Załącznika 2 do sprawozdania MPiPS-01) najwięcej bezrobotnych nie pracowało od roku tj. 56,0%. Krótkookresowe bezrobocie, do 1 miesiąca, dotyczyło 10,3% zarejestrowanych, a 33,7% oczekiwało na zatrudnienie ponad rok.

Wykres 12. Bezrobotni według sekcji PKD zarejestrowani w ciągu i na koniec 2012 r. oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie Załącznika 2 do sprawozdania MPiPS-01.

Z analizy danych dotyczących wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2012 roku według sekcji PKD wynika, że co piąta oferta zatrudnienia dotyczyła pracy w zakładach z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa (8 069 wakatów). Kolejne sekcje w których zgłoszono wyraźną liczbę etatów to przetwórstwo przemysłowe oraz handel hurtowy i detaliczny, stanowiące odpowiednio 13,6% i 12,7% wszystkich ofert zarejestrowanych w badanym roku. W porównaniu z ubiegłym rokiem odnotowano wzrost w podaży ofert pracy zgłoszonych w urzędach pracy w regionie o 5,9% (zgodnie z Załącznikiem 2 do sprawozdania MPiPS-01). Do sekcji, w których liczba wakatów w badanym okresie była zdecydowanie wyższa zaliczyć należy kolejno: górnictwo i wydobywanie, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, dostawa wody, handel hurtowy,

administracja publiczna, działalność związana z zakwaterowaniem. W przypadku pięciu sekcji odnotowano spadek w liczbie ofert zatrudnienia, o 65,5% w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, o 50% w sekcji informacja i komunikacja, o 23,6% w sekcji budownictwo, o 17,1% w sekcji transport i gospodarka magazynowa oraz o 5,6% w sekcji budownictwo.

Tabela 7. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz wolne miejsca pracy w województwie zachodniopomorskim w 2012 r.

Wyszczególnienie r - razem k-kobiety		Zarejestrowani bezrobotni										Liczba w olnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	
		w 2012 roku			na koniec 2012 roku								
		ogółem	pracujący poprzednio w sektorze publicznym	ze zw olnień dotyczących zakładu pracy	ogółem	pracujący poprzednio w sektorze		ze zw olnień dotyczących zakładu pracy	według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach				
				publicznym	prywatnym		do 1	1-12	pow. 12				
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	r	5 947	474	94	5 492	564	4 928	104	576	2 959	1 957	1 132
	k	2 354	218	28	2 377	299	2 078	32	228	1 239	910		
Górnictwo i wydobywanie	02	r	219	10	12	152	4	148	10	27	87	38	98
	k	77	3	4	50	2	48	3	11	27	12		
Przetwórstwo przemysłowe	03	r	21 136	412	1 050	16 580	454	16 126	789	1 567	9 211	5 802	5 128
	k	8 592	147	477	7 856	191	7 665	392	619	4 085	3 152		
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	r	411	47	125	310	32	278	83	90	127	93	68
	k	123	8	43	79	9	70	17	14	41	24		
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	r	1 773	1 086	36	1 430	851	579	26	250	682	498	753
	k	603	412	14	476	309	167	4	101	222	153		
Budownictwo	06	r	11 839	220	547	9 201	234	8 967	441	1 229	5 160	2 812	2 361
	k	953	29	67	911	34	877	66	60	476	375		
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	07	r	19 397	351	791	15 780	346	15 434	664	1 332	8 846	5 602	4 794
	k	11 964	229	526	10 665	239	10 426	457	762	5 822	4 081		
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	r	6 323	178	135	4 813	169	4 644	97	413	3 102	1 298	2 431
	k	4 554	110	97	3 656	122	3 534	75	277	2 343	1 036		
Transport i gospodarka magazynowa	09	r	3 944	935	244	2 852	665	2 187	186	271	1 616	965	1 334
	k	1 199	355	133	989	289	700	97	69	529	391		
Informacja i komunikacja	10	r	631	57	32	452	63	389	22	47	248	157	186
	k	326	39	17	257	43	214	11	26	133	98		
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	r	1 225	153	113	857	131	726	89	71	513	273	1 139
	k	966	121	104	696	110	586	83	55	419	222		
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	r	1 248	531	38	1 105	498	607	29	123	534	448	510
	k	624	223	21	557	201	356	16	41	295	221		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	r	2 860	195	101	2 074	160	1 914	76	211	1 136	727	1 173
	k	1 413	122	55	1 111	104	1 007	44	85	577	449		
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	r	4 961	268	58	3 452	204	3 248	54	349	2 084	1 019	3 140
	k	2 991	135	39	2 130	100	2 030	38	186	1 292	652		
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	r	7 514	6 399	89	5 639	4 797	842	57	830	2 639	2 170	8 069
	k	3 572	3 142	46	2 592	2 242	350	34	376	1 174	1 042		
Edukacja	16	r	3 076	1 854	100	2 163	1 336	827	88	173	1 218	772	1 592
	k	2 358	1 444	80	1 656	1 036	620	72	113	953	590		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17	r	3 247	1 802	111	2 465	1 467	998	86	212	1 339	914	1 845
	k	2 602	1 455	89	1 979	1 185	794	71	166	1 082	731		
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	r	1 688	596	37	1 200	445	755	26	130	675	395	1 038
	k	997	346	20	751	274	477	16	66	418	267		
Pozostała działalność usługowa	19	r	10 354	57	248	7 526	57	7 469	216	739	4 534	2 253	924
	k	5 220	28	119	4 111	29	4 082	110	342	2 433	1 336		
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	r	212	8	1	165	7	158		15	96	54	11
	k	127	2	1	103	6	97		8	56	39		
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	r	35	2	1	21	1	20	1	1	14	6	1
	k	23	2	1	16	1	15	1	1	10	5		
Działalność niezidentyfikowana	22	r	11 642		178	8 867			166	1 055	4 904	2 908	0
	k	5 143		101	4 196			94	401	2 313	1 482		
Razem (w. od 01 do 22)	23	r	119 682	15 635	4 141	92 596	12 485	71 244	3 310	9 711	51 724	31 161	37 727
	k	56 781	8 570	2 082	47 214	6 825	36 193	1 733	4 007	25 939	17 268		
Dotychczas niepracujący	24	r	30 011			19 925				1 889	11 246	6 790	0
	k	14 421			11 595				891	6 008	4 696		
Ogółem (w. 23+24)	25	r	149 693	15 635	4 141	112 521	12 485	71 244	3 310	11 600	62 970	37 951	37 727
	k	71 202	8 570	2 082	58 809	6 825	36 193	1 733	4 898	31 947	21 964		

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie Załącznika 2 do sprawozdania MPiPS-01.

2. Analiza bezrobocia według zawodów

2.1. Struktura bezrobocia według zawodów

Na koniec 2012 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 112 521 osób, w porównaniu z analogicznym okresem roku 2011 roku zaobserwowano wzrost liczby bezrobotnych o ponad 3,5 tysiąca osób.

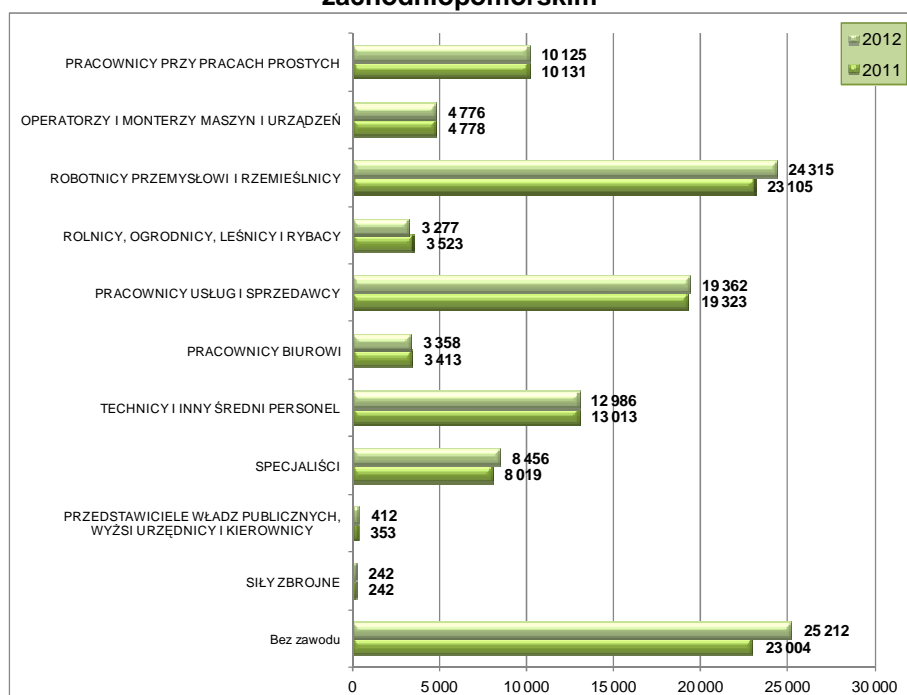
Uogólniając strukturę bezrobocia w województwie na poziomie grup wielkich, należy podkreślić szczególnie, duży udział 7 grupy – **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** oraz znikomy udział grupy pierwszej – **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**. Marginalny charakter ma również wielkość bezrobocia w grupie **0 – Siły zbrojne**. Poniżej zaprezentowano ranking malejący grup wielkich na podstawie wielkości odsetka zarejestrowanych bezrobotnych:

- **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 21,6% zarejestrowanych;
- **Bez zawodu** – 22,4% zarejestrowanych;
- **Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 17,2%;
- **Technicy i inny średni personel** – 11,5% zarejestrowanych;
- **Pracownicy przy pracach prostych** – 9,0% zarejestrowanych;
- **Specjaliści** – 7,5% zarejestrowanych;
- **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** – 4,2% zarejestrowanych;
- **Pracownicy biurowi** – 3,0%;
- **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 2,9% zarejestrowanych;
- **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** – 0,4% zarejestrowanych;
- **Siły zbrojne** – 0,2% zarejestrowanych.

Porównując rok 2011 i 2012 największy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w grupie **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (o 1 210 osób), w grupie **Specjaliści** (o 437 osób). Natomiast wśród bezrobotnych nieposiadających zawodu zaobserwować można wzrost o 2 208 osób. Dla pięciu wielkich grup odnotowano spadek liczby bezrobotnych, największy dla grupy **(6) Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** o 246 osób.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2012 roku, posiadało zawód mieszczący się w grupie wielkiej Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 24 315 osób, jednocześnie dla tej grupy osób w porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku odnotowano znaczny wzrost – o 1 210 osób. Co przy całkowitym wzroście liczby bezrobotnych wynoszącym 3 617 osób oznacza, że co trzecia osoba pozostająca w rejestrach PUP na koniec opisanego okresu mieściła się w tej grupie zawodów.

Wykres 13. Bezrobotni według wielkich grup zawodów w 2012 roku w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Tabela 8 zawiera ranking 30 zawodów, w których na koniec 2012 roku zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim. Bezrobotni w tych zawodach stanowili ponad 60% z ogólnej liczby bezrobotnych na koniec badanego okresu.

Tabela 8. 30 zawodów, w których na koniec 2012 roku zarejestrowanych było najwięcej osób bezrobotnych, zmiana w stosunku do 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	2011	2012	wzrost/spadek
1	000000	Bez zawodu	23 004	25 212	2 208
2	522301	Sprzedawca S	8 804	8 829	25
3	515303	Robotnik gospodarczy	3 014	2 857	-157
4	722204	Ślusarz S	2 384	2 455	71
5	331403	Technik ekonomista S	2 509	2 376	-133
6	711202	Murarz S	2 011	2 160	149
7	512001	Kucharz S	2 072	2 015	-57
8	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 065	1 926	-139
9	931301	Robotnik budowlany	1 547	1 719	172
10	753105	Krawiec S	1 499	1 516	17
11	263102	Ekonomista	1 245	1 299	54
12	512002	Kucharz małej gastronomii S	1 024	1 102	78
13	723105	Mechanik samochodów osobowych	1 070	1 059	-11
14	753303	Szwaczka	1 074	1 056	-18
15	911207	Sprzątaczką biurowa	1 087	1 040	-47

16	311504	Technik mechanik S	972	1 006	34
17	514101	Fryzjer S	938	955	17
18	513101	Kelner S	902	922	20
19	314207	Technik rolnik S	944	904	-40
20	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	990	898	-92
21	752205	Stolarz S	827	879	52
22	751204	Piekarz S	816	861	45
23	723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	719	860	141
24	411004	Technik prac biurowych S	877	772	-105
25	751201	Cukiernik S	720	745	25
26	713102	Malarz budowlany	634	690	56
27	621002	Robotnik leśny	647	662	15
28	941201	Pomoc kuchenna	681	657	-24
29	311204	Technik budownictwa S	575	617	42
30	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	617	612	-5
Bezrobotni			108 904	112 521	3 617

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Większość zawodów z prezentowanej listy mieści się w trzech wielkich grupach zawodów: **(7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (10 zawodów), **(5) Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** (5 zawodów), **(3) Technicy i inny średni personel** (5 zawodów). W zestawieniu tym, nie wystąpiły zawody z grup: **(0) Siły zbrojne**, **(1) Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**.

Na koniec 2012 roku w województwie zachodniopomorskim w rejestrach urzędów pracy pozostawało 58 809 kobiet (2011 rok – 58 572 kobiety). W badanym okresie kobiety stanowiły 52,3% z ogólnej liczby bezrobotnych, podczas gdy w 2011 roku 53,8%.

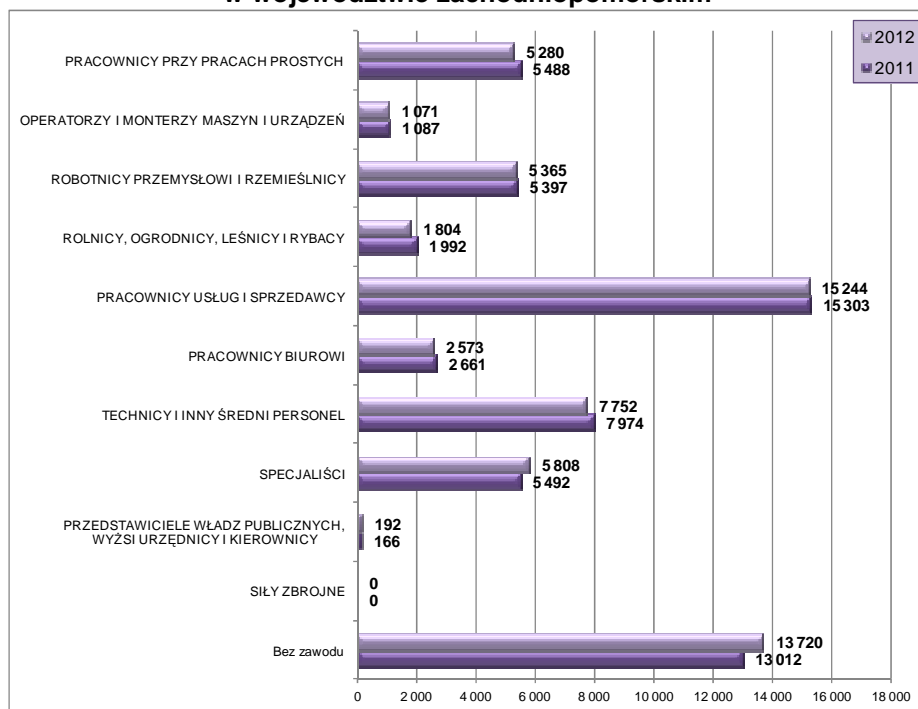
W 2012 roku 13 720 kobiet nie posiadało zawodu, a ich liczba w porównaniu z 2011 rokiem wzrosła o ponad 700 osób. Z analizy danych dotyczących bezrobotnych kobiet, według wielkich grup zawodów w 2012 roku wynika, iż zdecydowanie najliczniej reprezentowane były kobiety posiadające zawód z grupy **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** – 15 244 osoby ($\frac{1}{4}$ z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet).

Poniżej zaprezentowano ranking malejący grup wielkich na podstawie wielkości odsetka zarejestrowanych bezrobotnych kobiet:

- **Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 25,9% zarejestrowanych kobiet;
- **Technicy i inny średni personel** – 13,2%;
- **Specjaliści** – 9,9%;
- **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 9,1%;

- **Pracownicy przy pracach prostych** – 9,0%;
- **Pracownicy biurowi** – 4,4%;
- **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 3,1%;
- **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** – 1,8%;
- **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** – 0,3%;
- **Siły zbrojne** – 0,0%.

Wykres 14. Bezrobotne kobiety według wielkich grup zawodów w 2011 i 2012 roku w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Porównując rok 2011 i 2012, spadek liczby bezrobotnych kobiet odnotowano w grupie: **(3) Technicy i inny średni personel** (o 222 osoby), **(9) Pracownicy przy pracach prostych** (o 208 osób), **(6) Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** (o 188 osób), **(7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (o 183 osoby), **(4) Pracownicy biurowi** (o 88 osób), **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** (o 59 osób), najniższy w grupie **(8) Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** (o 16 osób). W pozostałych grupach zaobserwowano przyrosty, największy w grupie bezrobotnych bez zawodu (o 708 osób).

Tabela 9 prezentuje 30 zawodów, w których w 2012 roku zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych kobiet i to one dominują wśród ogółu rejestrujących się bezrobotnych w tych zawodach, z wyjątkiem robotnika gospodarczego (udział kobiet 42,6%). Najwięcej zarejestrowanych kobiet odnotowano w zawodach: sprzedawca (8 064 kobiety), technik ekonomista (2 088 kobiet), kucharz (1 494 kobiety), krawiec (1 481 kobiet), robotnik gospodarczy (1 216 kobiet), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (1 106 kobiet). Bardzo wysoki udział (ponad 95%) kobiet wśród bezrobotnych ogółem notowano

w 8 zawodach: pokojowa (100,0%), szwaczka (99,1%), sprzątaczką biurową (98,5%), pielęgniarka (98,3%), krawiec (97,7%), księgowy (97,1%), salowa (96,6%), fryzjer (95,5%).

Tabela 9. 30 zawodów, w których na koniec 2012 roku zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych kobiet (zmiana w stosunku do 2011 roku)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	2011			2012			wzrost/ spadek (8-5)
			ogółem	kobiety	udział % kobiet	ogółem	kobiety	udział % kobiet	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	000000	Bez zawodu	23 004	13 012	56,6%	25 212	13 720	54,4%	708
2	522301	Sprzedawca S	8 804	8 070	91,7%	8 829	8 064	91,3%	-6
3	331403	Technik ekonomista S	2 509	2 199	87,6%	2 376	2 088	87,9%	-111
4	512001	Kucharz S	2 072	1 549	74,8%	2 015	1 494	74,1%	-55
5	753105	Krawiec S	1 499	1 467	97,9%	1 516	1 481	97,7%	14
6	515303	Robotnik gospodarczy	3 014	1 308	43,4%	2 857	1 216	42,6%	-92
7	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 065	1 216	58,9%	1 926	1 106	57,4%	-110
8	753303	Szwaczka	1 074	1 068	99,4%	1 056	1 046	99,1%	-22
9	911207	Sprzątaczką biurową	1 087	1 068	98,3%	1 040	1 024	98,5%	-44
10	263102	Ekonomista	1 245	915	73,5%	1 299	957	73,7%	42
11	514101	Fryzjer S	938	888	94,7%	955	912	95,5%	24
12	513101	Kelner S	902	814	90,2%	922	811	88,0%	-3
13	512002	Kucharz małej gastronomii S	1 024	688	67,2%	1 102	707	64,2%	19
14	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	990	763	77,1%	898	695	77,4%	-68
15	411004	Technik prac biurowych S	877	790	90,1%	772	679	88,0%	-111
16	314207	Technik rolnik S	944	707	74,9%	904	658	72,8%	-49
17	941201	Pomoc kuchenna	681	620	91,0%	657	595	90,6%	-25
18	751201	Cukiernik S	720	475	66,0%	745	484	65,0%	9
19	235107	Pedagog	506	443	87,5%	538	472	87,7%	29
20	522305	Technik handlowiec S	509	437	85,9%	493	426	86,4%	-11
21	334306	Technik administracji S	493	435	88,2%	472	417	88,3%	-18
22	932101	Pakowacz	466	385	82,6%	479	396	82,7%	11
23	613003	Rolnik S	508	381	75,0%	490	372	75,9%	-9
24	751103	Przetwórcą ryb	419	319	76,1%	430	316	73,5%	-3
25	911203	Pokojowa	301	301	100,0%	308	308	100,0%	7
26	331301	Księgowy	284	275	96,8%	306	297	97,1%	22
27	422402	Technik hotelarstwa S	326	272	83,4%	320	264	82,5%	-8
28	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	327	260	79,5%	291	243	83,5%	-17
29	222101	Pielęgniarka	244	240	98,4%	237	233	98,3%	-7
30	911206	Salowa	263	259	98,5%	234	226	96,6%	-33
Bezrobotni			108 904	58 572	53,8%	112 521	58 809	52,3%	237

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

2.2. Napływ do bezrobocia

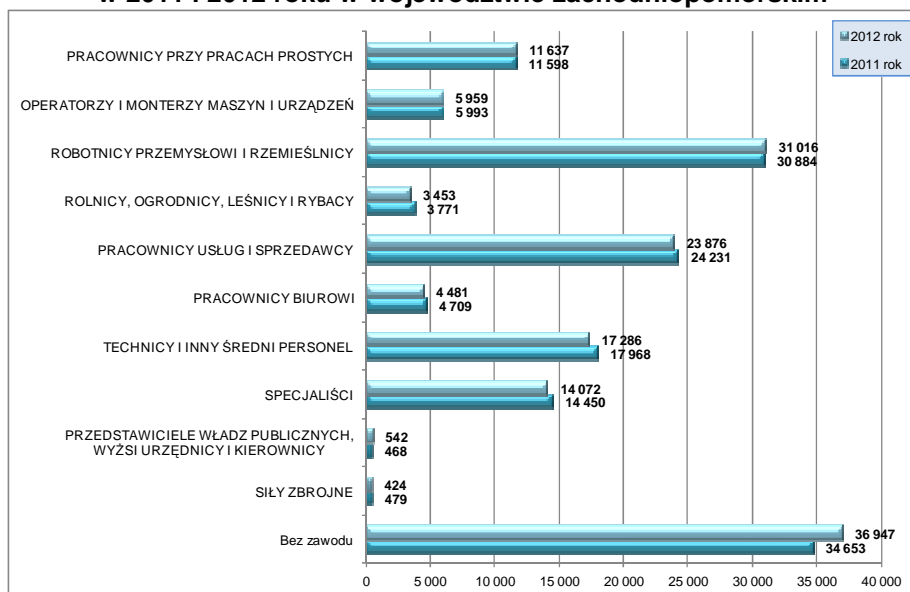
Wśród 149 693 osób bezrobotnych, które w 2012 roku zarejestrowały się w urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego, 36 947 (24,7%) nie posiadało

żadnego zawodu. W stosunku do 2011 roku liczba rejestracji osób bez zawodu była wyższa o 1 002 osoby.

W 2012 roku najwięcej nowo zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w grupach zawodów: **(7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 31 016 osób i **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** – 23 876 osób. Porównując dane z 2011 roku liczba rejestrujących się bezrobotnych w największym stopniu zmniejszyła się w grupie **(3) technicy i inny średni personel** – o 682 osoby.

Wykres 15. Napływ bezrobotnych według wielkich grup zawodów w 2011 i 2012 roku w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

W tabeli 10 zestawiono zawody charakteryzujące się najwyższym napływem do bezrobocia, które w większości pokrywają się z zawodami o najwyższej liczbie bezrobotnych. Świadczy to o tym, że trudna sytuacja osób w tych zawodach ma charakter trwały, notując obok dużego poziomu bezrobocia również stały, wysoki napływ.

W 2012 roku najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w zawodzie: sprzedawca – 10 405 osób, ślusarz – 3 210 osób, robotnik gospodarczy – 3 155 osób.

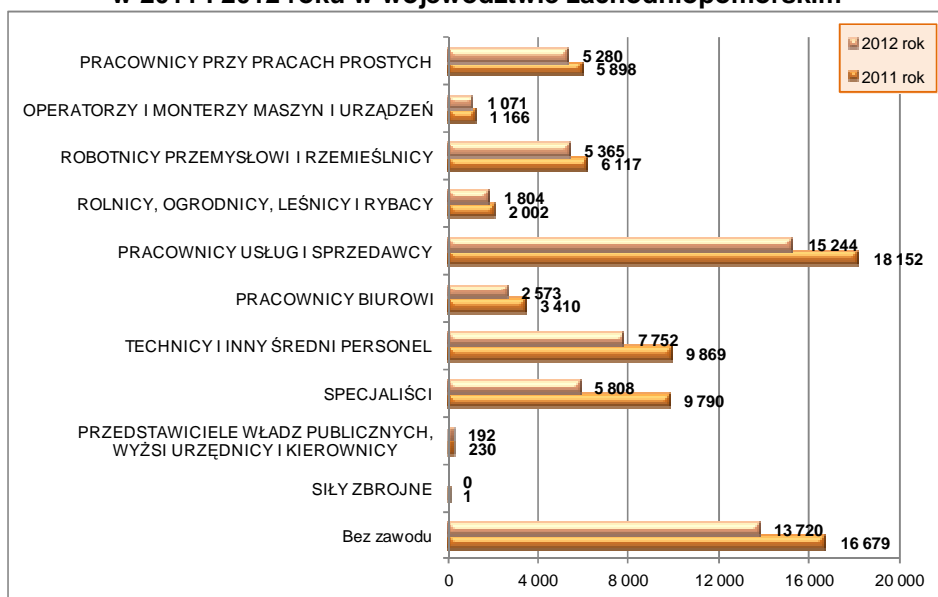
Tabela 10. 30 zawodów, w których w 2012 roku rejestrowało się najwięcej bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Rejestracje w 2012 roku	Zarejestrowani na koniec 2012 roku
1	000000	Bez zawodu	36 947	25 212
2	522301	Sprzedawca S	10 405	8 829
3	722204	Ślusarz S	3 210	2 455
4	515303	Robotnik gospodarczy	3 155	2 857
5	331403	Technik ekonomista S	2 931	2 376
6	711202	Murarz S	2 628	2 160
7	512001	Kucharz S	2 533	2 015
8	931301	Robotnik budowlany	2 186	1 719
9	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 006	1 926
10	263102	Ekonomista	1 984	1 299
11	753105	Krawiec S	1 629	1 516
12	512002	Kucharz małej gastronomii S	1 502	1 102
13	723105	Mechanik samochodów osobowych	1 474	1 059
14	723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	1 453	860
15	311504	Technik mechanik S	1 411	1 006
16	752205	Stolarz S	1 317	879
17	514101	Fryzjer S	1 300	955
18	513101	Kelner S	1 298	922
19	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	1 277	898
20	751204	Piekarz S	1 274	861
21	753303	Szwaczka	1 090	1 056
22	911207	Sprzątaczką biurowa	1 064	1 040
23	314207	Technik rolnik S	1 008	904
24	751201	Cukiernik S	954	745
25	311204	Technik budownictwa S	932	617
26	235107	Pedagog	879	538
27	941201	Pomoc kuchenna	845	657
28	411004	Technik prac biurowych S	830	772
29	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	785	612
30	713102	Malarz budowlany	722	690
Bezrobotni			149 693	112 521

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Wśród niemal 59 tys. bezrobotnych kobiet, które w 2012 roku zarejestrowały się w urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego, 13 720 (23,3%) nie posiadało żadnego zawodu. W stosunku do 2011 roku liczba zarejestrowanych kobiet bez zawodu wykazała się tendencją malejącą, o 2 959 osób.

Wykres 16. Napływ bezrobotnych kobiet według wielkich grup zawodów w 2011 i 2012 roku w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Biorąc pod uwagę bezrobotne kobiety według wielkich grup zawodów, najwięcej w 2012 roku zarejestrowano do grupy: **(5) Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 15 244 osób, **(3) Technicy i inny średni personel** – 7 752 osoby oraz **(2) Specjaliści** – 5 808 osób.

W tabeli 11 zestawiono 30 zawodów, w których w 2012 roku zarejestrowało się najwięcej bezrobotnych kobiet. Kobiety w tych zawodach stanowiły 2/3 ogółu rejestrujących się bezrobotnych kobiet (wyłączając Robotnika gospodarczego). Najwięcej rejestracji kobiet odnotowano w zawodzie: sprzedawca – 9 196 osób, technik ekonomista – 2 440 osób.

Tabela 11. 30 zawodów, w których w 2012 roku rejestrowało się najwięcej bezrobotnych kobiet w województwie zachodniopomorskim

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Zarejestrowane kobiety na koniec 2012 roku	Rejestracje w 2012 roku	Rejestracje kobiet w 2012 roku
1	000000	Bez zawodu	13 720	36 947	16 956
2	522301	Sprzedawca S	8 064	10 405	9 196
3	331403	Technik ekonomista S	2 088	2 931	2 440
4	512001	Kucharz S	1 494	2 533	1 621
5	753105	Krawiec S	1 481	1 629	1 589
6	263102	Ekonomista	957	1 984	1 398
7	515303	Robotnik gospodarczy	1 216	3 155	1 277
8	514101	Fryzjer S	912	1 300	1 220
9	513101	Kelner S	811	1 298	1 081
10	753303	Szwaczka	1 046	1 090	1 076
11	911207	Sprzątaczką biurowa	1 024	1 064	1 039

12	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 106	2 006	1 022
13	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	695	1 277	917
14	512002	Kucharz małej gastronomii S	707	1 502	777
15	235107	Pedagog	472	879	774
16	941201	Pomoc kuchenna	595	845	711
17	411004	Technik prac biurowych S	679	830	709
18	314207	Technik rolnik S	658	1 008	672
19	522305	Technik handlowiec S	426	672	535
20	751201	Cukiernik S	484	954	531
21	334306	Technik administracji S	417	562	480
22	932101	Pakowacz	396	598	464
23	751103	Przetwórcza ryb	316	616	450
24	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	224	459	401
25	422402	Technik hotelarstwa S	264	483	385
26	911203	Pokojowa	308	382	382
27	613003	Rolnik S	372	517	373
28	263204	Socjolog	220	461	342
29	331301	Księgowy	297	338	328
30	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	243	425	316
Bezrobotni			58 809	149 693	71 202

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

2.3. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Na podstawie wielkości wskaźnika długotrwałego bezrobocia, oszacowano duże i elementarne grupy zawodów implikujących bezrobocie utrzymujące się powyżej 12 miesięcy oraz przejawiających równowagę na wojewódzkim rynku pracy między popytą, a popytem na pracę. Wskaźnik ten informuje, ile procent bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie pozostaje w rejestrach powiatowych urzędów pracy, co najmniej 12 miesięcy. Im większa wartość wskaźnika, tym więcej osób jest długotrwałe bezrobotnych w danym zawodzie.

W 2012 roku najwyższym wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia charakteryzowała się grupa zawodów **(92) robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie**.

Tabela 12. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,4011
2	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,388
3	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,3852
4	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,3851
5	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3846
6	"62"	Leśnicy i rybacy	0,375
7	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,374
8	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,3629
9	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,359
10	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,3564
11	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3563
12	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,356
13	"82"	Monterzy	0,3474
14	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,3467
15	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3415
16	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,3345
17	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3249
18	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3231
19	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,3181
20	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,318
21	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,316
22	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,3097
23	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,303
24	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2926
25	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,2833
26	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,2812
27	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,2808
28	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2769
29	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0,2727
30	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,272
31	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,2636
32	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,2612
33	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,2586
34	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2423
35	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2373
36	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,232
37	"35"	Technicy informatycy	0,2259
38	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2238
39	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,2222
40	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2167
41	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2153
42	"03"	Żołnierze szeregowi	0,1478
43	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Analizując informacje dotyczące długotrwałego bezrobocia i wpływu na nie zawodu, nie trudno zauważyć, że wyciąganie wniosków z rankingu przy analizowaniu dużych grup zawodowych prowadzi do dużych uogólnień i właściwie nie widać jasnej zależności merytorycznej, którą winien w takiej sytuacji wywołać zastosowany wskaźnik. Gdy prześledzić ranking bardziej szczegółowy, to podobnie nie rysuje się jakaś zasada, która dowodziłaby, że specjaliści i fachowcy są w jakiejś mierze „odporniejsi” na długoterminowe bezrobocie, a inni bardziej narażeni na nie. Generalnie należy stwierdzić, że to nie poszczególne zawody generują bezrobocie długoterminowe, ale jest one generowane przez inne zjawiska. Problemy: kwalifikacji a umiejętności, mentalności a rynku, gospodarki globalnej a systemu socjalnego, płac a oczekiwań i potrzeb społecznych wydają się być, bardziej niż posiadany zawód, generatorami długoterminowego pozostawania bez zatrudnienia wielu Polaków.

2.4. Bezrobotni według rodzaju działalności, ostatniego miejsca pracy

Na koniec 2012 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby niegdyś zatrudnione w sekcji **przetwórstwo przemysłowe** (21 136 osób), w dalszej kolejności zaś w sekcji **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** (19 397 osób).

Sekcje PKD generujące najwięcej miejsc pracy to **administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne** (8 069 ofert), **przetwórstwo przemysłowe** (5 128 ofert), **handel hurtowy i detaliczny** (4 794 oferty).

Tabela 13. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Lp.	Sekcja PKD	Bezrobotni		Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	
		rejestrujący się w 2011 r.	stan w końcu 2012 r.	zgłoszone w 2012 r.	stan w końcu 2012 r.
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 947	5 492	1 132	19
2	Górnictwo i wydobywanie	219	152	98	0
3	Przetwórstwo przemysłowe	21 136	16 580	5 128	169
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	411	310	68	2
5	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 773	1 430	753	30
6	Budownictwo	11 839	9 201	2 361	116
7	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19 397	15 780	4 794	153
8	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6 323	4 813	2 431	68

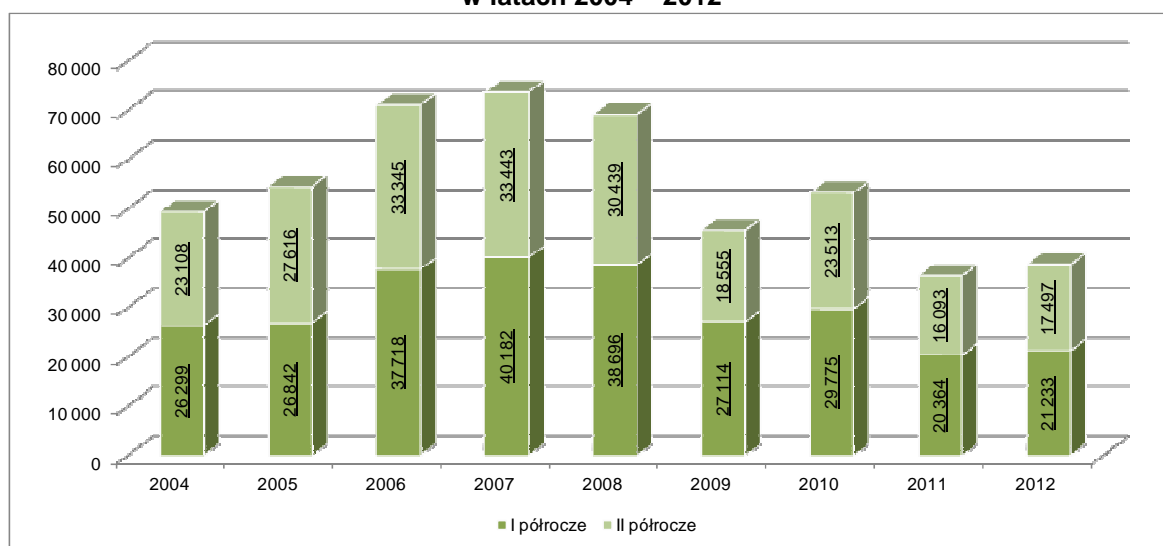
9	Transport i gospodarka magazynowa	3 944	2 852	1 334	31
10	Informacja i komunikacja	631	452	186	6
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 225	857	1 139	62
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 248	1 105	510	18
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 860	2 074	1 173	17
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 961	3 452	3 140	150
15	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7 514	5 639	8 069	43
16	Edukacja	3 076	2 163	1 592	15
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 247	2 465	1 845	33
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 688	1 200	1 038	10
19	Pozostała działalność usługowa	10 354	7 526	924	113
20	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	212	165	11	0
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	35	21	1	0
22	Działalność niezidentyfikowana	11 642	8 867	0	0
Ogółem		119 682	92 596	37 727	1 055

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 2.

3. Analiza wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

Według informacji ze sporządzanych co miesiąc sprawozdań MPiPS-01 wynika, że od stycznia do grudnia 2012 roku w urzędach pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego zarejestrowano w sumie blisko 38,7 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wykres 17. Liczba ofert zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim w latach 2004 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Tabela 14. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zarejestrowane w urzędach pracy w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Wyszczególnienie		Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku				
		ogółem	z ogółem oferty pracy			
			subsydiowanej	z sektora publicznego	sezonowej	
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		38 730	18 006	12 560	12 837	
z ogółem	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	27 057	6 333	4 999	12 837	
	miejsca aktywizacji zawodowej	11 673	11 673	7 561	0	
	w tym	staże	7 771	7 771	3 703	
		przygotowanie zawodowe dorosłych	76	76	66	
		prace społecznie użyteczne	3 826	3 826	3 792	
	dla niepełnosprawnych	2 271	576	160	821	
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	165	106	70	57		

Zródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Oferty dotyczące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 69,9%, z kolei pozostałe dotyczyły miejsc aktywizacji zawodowej, wśród których znajdowało się m.in. 3,8 tys. ofert prac społecznie użytecznych oraz 7,7 tys. ofert stażowych. W analizowanym roku zgłoszono 2 271 etatów dla osób niepełnosprawnych i niewiele, bo tylko 165 dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Ponad 18 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyło subsydiowanych ofert zatrudnienia, 12,5 tys. wakatów pochodziło z sektora publicznego, a 12,8 tys. dotyczyło pracy sezonowej.

Z porównania danych z 2011 i 2012 roku wynika, że podaż wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w analizowanym okresie była wyraźnie większa tj. o 6,2%. Patrząc na sytuację na powiatowych rynkach pracy dynamikę spadku liczby zarejestrowanych etatów notowano tylko w trzech powiatach tj. Miasto Szczecin, o 16,2%, myśliborskim o 13,2%, sławieńskim o 9,1%, koszalińskim o 5,5%, kołobrzeskim o 3,0% oraz w Miasto Koszalin o 2,5%. W pozostałych zaobserwowano widoczne wzrost, maksymalny w powiecie choszczeńskim, o 32,9% więcej ofert zatrudnienia.

Tabela 15. Liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2011 i 2012 r.

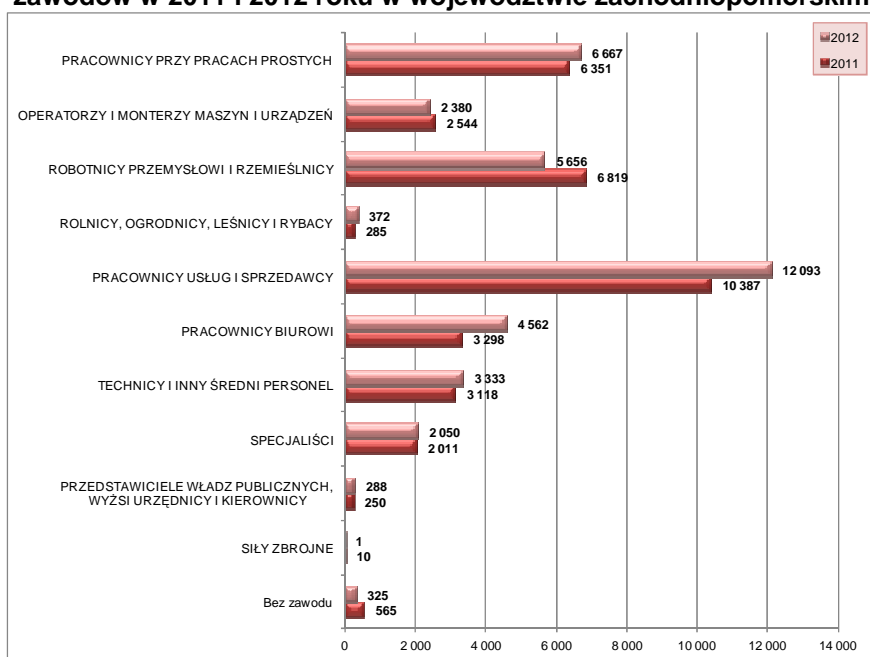
Powiaty	Liczba zgłoszonych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej		Dynamika 2011 rok = 100
	2011 r.	2012 r.	
Białogardzki	1 156	1 221	105,6
Choszczeński	1 147	1 524	132,9
Drawski	1 989	2 124	106,8
Goleniowski	1 519	1 806	118,9
Gryficki	2 022	2 432	120,3
Gryfiński	1 144	1 408	123,1
Kamieński	895	913	102,0
Kołobrzeski	1 648	1 599	97,0
Miasto Koszalin	3 406	3 320	97,5
Koszaliński	1 541	1 456	94,5
Łobeski	773	998	129,1
Myśliborski	1 674	1 453	86,8
Policki	857	1 094	127,7
Pyrzycki	1 349	1 606	119,1
Sławieński	1 501	1 364	90,9
Stargardzki	1 519	1 926	126,8
Szczecinecki	2 397	2 982	124,4
Świdwiński	1 737	2 162	124,5
Miasto Świnoujście	627	644	102,7
Wałecki	1 517	1 636	107,8
Miasto Szczecin	6 039	5 062	83,8
Zachodniopomorskie	36 457	38 730	106,2

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

3.1. Napływ wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów

Wzrost liczby zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 roku zaobserwowano w 7 grupach zawodów największy w grupie **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** o 1 706 ofert. Spadek w liczbie wakatów notowano w czterech pozostałych grupach zawodów, **Siły zbrojne, Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, Bez zawodu**, odpowiednio o 9; 1 163; 164 i 240 ofert.

Wykres 18. Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodów w 2011 i 2012 roku w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Zgodnie z rozkładem oferowanych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według grup zawodów, najwięcej w 2012 roku zgłoszono dla:

- **Pracowników usług i sprzedawców (5)** – 12 093 oferty (32,1% ogółu ofert), wśród których najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach:

Tabela 16. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w grupie (5) Pracownicy usług i sprzedawcy w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani na koniec 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	515303	Robotnik gospodarczy	2 857	5 643
2	522301	Sprzedawca S	8 829	2 071
3	512001	Kucharz S	2 015	623
4	513101	Kelner S	922	547
5	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	60	302
6	524404	Telemarketer	19	227
7	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	1	216
8	523002	Kasjer handlowy	191	203
9	514101	Fryzjer S	955	196
10	524901	Bukieciarz	27	191
11	524902	Doradca klienta	54	174

12	513202	Barman	195	138
13	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	6	130
14	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	21	105
15	522302	Sprzedawca w branży mięsnej	9	97
16	522305	Technik handlowiec S	493	93
17	514202	Kosmetyczka	118	84
18	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	28	68
19	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	11	53
20	523003	Kasjer w zakładzie pracy	27	52
21	541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	196	51
Razem			17 034	11 264
Udział %			88,0%	93,1%
Ogółem w grupie 5			19 362	12 093

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

- **Pracownicy przy pracach prostych (9)** – 6 667 ofert (17,7% ogółu ofert), wśród których najwięcej ofert zgłoszono w zawodach:

Tabela 17. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w grupie (9) Pracownicy przy pracach prostych w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani na koniec 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	363	1 320
2	931301	Robotnik budowlany	1 719	958
3	941201	Pomoc kuchenna	657	688
4	911207	Sprzątaczką biurowa	1 040	639
5	932101	Pakowacz	479	569
6	911203	Pokojowa	308	368
7	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 926	225
8	961302	Robotnik placowy	433	190
9	932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	285	168
10	911290	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	54	140
11	932913	Sortowacz	78	116
12	931205	Robotnik drogowy	331	106
13	962902	Dozorca	383	99
14	921101	Pomocniczy robotnik polowy	154	92
15	961303	Zamiatacz	33	83

16	931202	Kopacz	114	79
17	962906	Woźny	55	77
18	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	14	66
19	921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	25	55
Razem			8 451	6 038
Udział %			83,5%	90,6%
Ogółem w grupie 9			10 125	6 667

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

- **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7)** – 5 656 ofert (15,0% ogółu ofert), wśród których najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach:

Tabela 18. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w grupie (7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani na koniec 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	75	300
2	753303	Szwaczka	1 056	282
3	711202	Murarz S	2 160	267
4	752205	Stolarz S	879	260
5	722204	Ślusarz S	2 455	253
6	751103	Przetwórca ryb	430	236
7	711101	Konserwator budynków	118	149
8	723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	860	143
9	721402	Monter kadłubów okrętowych S	178	137
10	711601	Brukarz	100	132
11	721204	Spawacz metodą MAG	4	125
12	712601	Hydraulik	459	114
13	741103	Elektryk S	105	108
14	752190	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	213	106
15	751204	Piekarz S	861	104
16	723105	Mechanik samochodów osobowych	1 059	101
17	751190	Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	67	98
18	712101	Dekarz S	149	96
19	752305	Pilarz	171	87
20	751104	Rozbieracz – wykrawacz	111	82
Razem			11 510	3 180
Udział %			47,3%	56,2%

Ogółem w grupie 7	24 315	5 656
--------------------------	---------------	--------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

- **Pracowników biurowych (4)** – 4 562 ofert (12,1% ogółu ofert), wśród których najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach:

Tabela 19. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w grupie (4) Pracownicy biurowi w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani na koniec 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	254	1 556
2	411004	Technik prac biurowych S	772	1 092
3	432103	Magazynier	507	408
4	422602	Recepcjonista	150	267
5	412001	Sekretarka	102	179
6	432102	Inwentaryzator	14	141
7	411003	Pracownik kancelaryjny	11	119
8	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	291	96
9	431101	Asystent do spraw księgowości	117	79
10	413201	Operator wprowadzania danych	6	72
11	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	7	58
12	422701	Ankieter	3	56
13	422603	Rejestratorka medyczna	23	36
14	431102	Fakturzystka	28	36
15	432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	28	35
16	441402	Archiwista zakładowy	1	30
Razem			2 314	4 260
Udział %			68,9%	93,4%
Ogółem w grupie 4			3 358	4 562

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

- **Technicy i średni personel (3)** – 3 333 oferty (8,8% ogółu ofert), wśród których najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach:

Tabela 20. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w grupie (3) Technicy i średni personel w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani na koniec 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	334306	Technik administracji S	472	480
2	332101	Agent ubezpieczeniowy	26	326
3	332203	Przedstawiciel handlowy	160	317
4	325905	Opiekunka dziecięca S	202	261
5	331301	Księgowy	306	212
6	341202	Opiekun osoby starszej S	14	96
7	341201	Asystent osoby niepełnosprawnej S	18	82
8	332302	Zaopatrzeniowiec	95	80
9	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej S	59	75
10	343901	Animador kultury S	10	66
11	325907	Terapeuta zajęciowy S	64	55
12	341204	Opiekunka środowiskowa S	42	55
13	351203	Technik informatyk S	368	53
14	311303	Technik elektryk S	227	45
15	343203	Florysta S	17	45
16	333105	Spedytor	5	43
17	325402	Technik masażysta S	107	42
18	341205	Pracownik socjalny	144	41
Razem			2 336	2 374
Udział %			18,0%	71,2%
Ogółem w grupie 3			12 986	3 333

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Przy analizie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, wykorzystano także wielkość wskaźnika szansy ich uzyskania w poszczególnych zawodach, w oparciu o którą powstał poniższy ranking. Wskaźnik ten, jest wynikiem dzielenia średniej liczby ofert pracy w danym zawodzie, przez średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie. Im większa wartość wskaźnika tym większa szansa uzyskania pracy w danym zawodzie.

W 2012 roku największą szansę uzyskania oferty pracy mieli bezrobotni mieszczący się w elementarnej grupie zawodów: **(41) sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych**

i pokrewni (0,2166), (54) pracownicy usług ochrony (0,1584) oraz (96) ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (0,1282).

Tabela 21. Ranking zawodów według wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w 2012 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1	"41"	Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni	0,2166
2	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,1584
3	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,1282
4	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,1052
5	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0984
6	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0958
7	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,0781
8	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,0774
9	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,0752
10	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0741
11	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0732
12	"82"	Monterzy	0,0609
13	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0597
14	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,0545
15	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0538
16	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0476
17	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0442
18	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0422
19	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0422
20	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,0414
21	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0401
22	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0377
23	"81"	Operatorzy maszyn i urzędzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0361
24	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0313
25	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0311
26	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0284
27	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0241
28	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,0239
29	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0207
30	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urzędzeń i pokrewni	0,0205
31	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0176
32	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0151
33	"35"	Technicy informatycy	0,0148
34	"62"	Leśnicy i rybacy	0,0148
35	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0132
36	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0095
37	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,008
38	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0061
39	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0061
40	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0049
41	"03"	Żołnierze szeregowi	0,0004
42	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0
43	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

W województwie zachodniopomorskim w 2012 roku do grup zawodów, w których szansa na zatrudnienie była największa należały kolejno: asystenci nauczycieli,

ankieterzy, technicy archiwiści i pokrewni. Dla zwodu pomocnicy biblioteczni wskaźnik szans zatrudnienia uzyskał wartość MAX.

Tabela 22. Ranking zawodów według wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy w 2012 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
Wybrane zawody charakteryzujące się najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy			
1	"4411"	Pomocnicy biblioteczni	MAX
2	"5312"	Asystenci nauczycieli	2,1667
3	"4227"	Ankieterzy	1,4359
4	"4414"	Technicy archiwiści i pokrewni	1,303
5	"5244"	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1,0909
6	"4222"	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0,9667
7	"3321"	Agenci ubezpieczeniowi	0,9516
8	"9612"	Sortowacze odpadów	0,9091
9	"4132"	Operatorzy wprowadzania danych	0,8506
10	"9411"	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,7333
11	"3437"	Tancerze	0,6667
12	"3411"	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	0,6666
13	"9622"	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,6444
14	"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0,5741
15	"2511"	Analitycy systemowi	0,5555
16	"4213"	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0,4666
17	"3514"	Technicy sieci internetowych	0,4166
18	"3333"	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0,4118
19	"4322"	Planiści produkcyjni	0,4102
20	"3356"	Funkcjonariusze służby więziennej	0,3889
21	"2222"	Pielęgniarki specjalistki	0,359
22	"5311"	Opiekunowie dziecięcy	0,3417
23	"1346"	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0,3333
24	"2433"	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,3333
25	"5249"	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,331
26	"8331"	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0,3128
27	"5165"	Instruktorzy nauki jazdy	0,3095
28	"1211"	Kierownicy do spraw finansowych	0,2857
29	"3342"	Sekretarze sądowi	0,2778
30	"3439"	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,2645
Wybrane zawody charakteryzujące się najniższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy			
1	"2113"	Chemicy	0,0036
2	"5152"	Pracownicy usług domowych	0,0036
3	"7537"	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	0,0036
4	"3413"	Pracownicy z zakresu działalności religijnej	0,0035
5	"7314"	Ceramicy i pokrewni	0,0035
6	"5169"	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0033
7	"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,0032
8	"3436"	Muzycy i pokrewni	0,0032

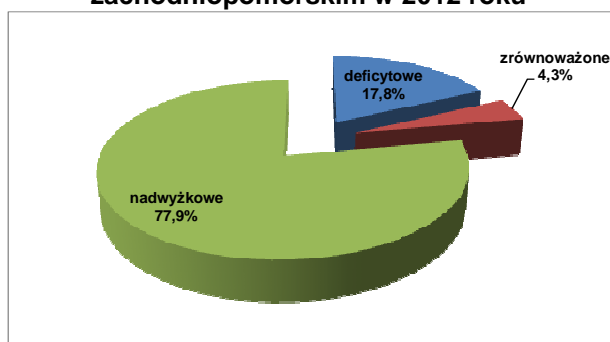
9	"3144"	Technicy technologii żywności	0,0031
10	"8132"	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	0,0031
11	"7422"	Monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych	0,0028
12	"3116"	Technicy chemicy i pokrewni	0,0023
13	"2114"	Specjaliści nauk o Ziemi	0,0021
14	"3143"	Technicy leśnictwa	0,0021
15	"2152"	Inżynierowie elektronicy	0,0021
16	"3123"	Mistrzowie produkcji w budownictwie	0,002
17	"3212"	Technicy analityki medycznej	0,0017
18	"6330"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0016
19	"4223"	Operatorzy centrali telefonicznych	0,0014
20	"1111"	Przedstawiciele władz publicznych	0,0014
21	"6130"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0012
22	"2632"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0,0011
23	"3220"	Dietetycy i żywieniowcy	0,001
24	"6111"	Rolnicy upraw polowych	0,0009
25	"2631"	Ekonomiści	0,0008
26	"7536"	Obuwnicy i pokrewni	0,0006
27	"0311"	Żołnierze szeregowi	0,0004
28	"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,0004
29	"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,0004
30	"2633"	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,0003

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

W rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykonanym dla województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku, wyodrębniono 1 846 zawodów, w których zgłoszono oferty pracy i/lub zarejestrowali się bezrobotni. Wśród tych zawodów znajdowało się 1 438 zawodów nadwyżkowych, 329 deficytowych oraz 79 w równowadze. W analizowanym czasie wyszczególniono 108 zawodów o oznaczeniu MAX (zawody, w których nie zarejestrował się w PUP ani jeden bezrobotny, natomiast zostały zgłoszone wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) i 778 zawodów o oznaczeniu „0” (zawody, dla których nie zgłoszono do PUP wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, natomiast zarejestrowali się bezrobotni).

Wykres 19. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Na koniec 2012 roku w województwie zachodniopomorskim wyróżniono 3 duże grupy zawodów charakteryzujących się wartością wskaźnika większą, niż 1,1, czyli dla przedziału zawodu deficytowego. Do powyższych grup należą: **sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni, ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych, pracownicy usług ochrony**. Odnotowano 39 dużych grup o wartości wskaźnika, poniżej 0,9, czyli zawody nadwyżkowe. Najbardziej nadwyżkową dużą grupą zawodów (bez grup gdzie wartość wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów przyjmował wartość 0) w 2012 roku była grupa: **żołnierze szeregowi (0,0024), średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (0,0404), specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury (0,408)**. W bieżącym roku wyróżniono jeden zawód zrównoważony, **pracownicy opieki osobistej i pokrewni**.

Tabela 23. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodów w grupach dużych w 2012 roku

	Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
deficyt	1	"41"	Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni	2,0676
	2	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,2238
	3	"54"	Pracownicy usług ochrony	1,2003
równowaga	4	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,9504
nadwyżka	5	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,8684
	6	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,7619
	7	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,694
	8	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,6936
	9	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,6691
	10	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6141
	11	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,6078
	12	"82"	Monterzy	0,5455
	13	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,5385
	14	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,4227
	15	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4092
	16	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,3841
	17	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3681
	18	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,3593
	19	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3525
	20	"81"	Operatorzy maszyn i urzędzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3167

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
21	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,2893
22	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,2857
23	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2564
24	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2505
25	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2174
26	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2133
27	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,193
28	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1926
29	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1841
30	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1673
31	"62"	Leśnicy i rybacy	0,1527
32	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1504
33	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,1071
34	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0991
35	"35"	Technicy informatycy	0,099
36	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,097
37	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0905
38	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0657
39	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0408
40	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0404
41	"03"	Żołnierze szeregowi	0,0024
42	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0
43	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

4.1. Zawody deficytowe

Zawód deficytowy, czyli taki, na który na rynku zgłoszone oferty pracy przeważają nad liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Zawody te, charakteryzują się wskaźnikiem intensywności deficytu większym od 1,1. W 2012 roku w tej grupie znajdowało się 329 zawodów – 17,8% ogólnej liczby zawodów (spadek w stosunku do 2011 roku o 0,4 pkt proc.). Zawód, w którym nie zarejestrował się ani jeden bezrobotny, a zgłoszono oferty pracy nazywa się maksymalnie deficytowym (MAX). W badanym okresie było ich 108. Najwięcej ofert pracy w zawodzie maksymalnie deficytowym zgłoszono dla doradcy emerytalnego – 30 ofert pracy.

Wśród 30 zawodów charakteryzujących się największym wskaźnikiem intensywności deficytu, najliczniej reprezentowanymi grupami są **(4) Pracownicy biurowi** (6 zawodów) oraz **(7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (8 zawodów).

Zawodem charakteryzującym się najwyższym wskaźnikiem intensywności deficytu – 108 był pracownik ochrony fizycznej I stopnia, dla którego w 2012 roku zgłoszono 216 ofert zatrudnienia, a zarejestrowało się tylko 2 bezrobotnych.

Tabela 24. Ranking 30 zawodów o największym wskaźniku intensywności deficytu* w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	108	2	216
2	"721206"	Spawacz metodą TIG	40	1	40
3	"962904"	Szaleciarz	31	1	31
4	"441402"	Archiwista zakładowy	30	1	30
5	"821201"	Monter aparatury rozdzielczej i kontrolnej energii elektrycznej	25,1	10	251
6	"932912"	Robotnik przy myciu części i zespołów	15,5	2	31
7	"532290"	Pozostali pracownicy domowej opieki osobistej	14	1	14
8	"411003"	Pracownik kancelaryjny	13,2222	9	119
9	"712301"	Monter ociepleń budynków	13	3	39
10	"721204"	Spawacz metodą MAG	12,5	10	125
11	"343701"	Tancerz*	12	1	12
12	"524402"	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	9,25	4	37
13	"232090"	Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	9	1	9
14	"411001"	Administrator nieruchomości	9	1	9
15	"721302"	Blacharz budowlany	8,3333	3	25
16	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	8,15	40	326
17	"242403"	Specjalista do spraw szkoleń	8	1	8
18	"262102"	Muzealnik	8	2	16
19	"422701"	Ankieter	8	7	56
20	"712203"	Parkieciarz	8	1	8
21	"721205"	Spawacz metodą MIG	7,9	10	79
22	"813127"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów kosmetycznych	7,6667	3	23
23	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	7,5	4	30
24	"432102"	Inwentaryzator	7,4211	19	141
25	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	7,25	8	58
26	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	7,2222	18	130
27	"713104"	Szpachlarz	7	2	14
28	"741208"	Elektromonter / konserwator urządzeń dźwignicowych	7	2	14
29	"832205"	Taksówkarz	6,5	2	13
30	"524404"	Telemarketer	6,3056	36	227

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

*Uwaga wykaz nie obejmuje zawodów o oznaczeniu MAX, tj. zawodów, w których nie zarejestrował się w PUP ani jeden bezrobotny, natomiast zostały zgłoszone oferty pracy

4.2. Zawody w równowadze

Z zawodem zrównoważonym mamy do czynienia wtedy, gdy na rynku występuje względna równowaga pomiędzy liczbą poszukujących pracy i ofertami pracy w danym zawodzie. Zawody zrównoważone charakteryzują się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) w granicach 0,9 -1,1. W 2012 roku zawody będące w równowadze stanowiły 4,3% (w 2011 roku 4,7%).

Najwięcej zawodów charakteryzujących się równowagą na rynku pracy należało do grupy **(2) Specjaliści** (15 zawodów) oraz **(3) Technicy i inny średni personel** (22 zawody).

Tabela 25. Zawody zrównoważone w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności równowagi zawodów	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	"334402"	Sekretarka medyczna	1,1	20	22
2	"514103"	Fryzjer męski	1,1	10	11
3	"422502"	Pracownik informacji turystycznej	1,0909	11	12
4	"242307"	Specjalista do spraw kadr	1,0769	26	28
5	"541904"	Ratownik morski	1,0714	14	15
6	"912202"	Operator myjni	1,0571	35	37
7	"713201"	Lakiernik*	1,0476	21	22
8	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	1,0085	117	118
9	"132102"	Kierownik do spraw kontroli jakości	1	3	3
10	"141103"	Kierownik hotelu	1	1	1
11	"141202"	Kierownik lokalu gastronomicznego	1	6	6
12	"142003"	Kierownik hurtowni	1	1	1
13	"214101"	Inżynier normowania pracy	1	1	1
14	"214410"	Inżynier spawalnik	1	6	6
15	"221236"	Lekarz - medycyna rodzinna	1	1	1
16	"226206"	Lekarz dentysta - protetyka stomatologiczna	1	1	1
17	"232002"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych artystycznych	1	1	1
18	"232007"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych turystycznych	1	1	1
19	"235905"	Nauczyciel konsultant	1	1	1
20	"235906"	Nauczyciel logopeda	1	1	1
21	"242103"	Makler nadzorujący	1	1	1
22	"243401"	Inżynier sprzedaży technologii i usług teleinformatycznych	1	1	1
23	"263406"	Psycholog wychowawczy / dziecka	1	1	1
24	"265302"	Tancerz baletowy	1	1	1
25	"311190"	Pozostali technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	1	1	1
26	"311405"	Kontroler jakości wyrobów elektronicznych	1	3	3
27	"311503"	Kontroler stanu technicznego pojazdów	1	1	1
28	"311801"	Rysownik geodezyjny	1	2	2
29	"311907"	Serwisant urządzeń medycznych	1	1	1
30	"311927"	Technik transportu drogowego*	1	3	3

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności równowagi zawodów	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
31	"312202"	Mistrz produkcji w przemyśle drzewnym	1	1	1
32	"314101"	Laborant bakteriologiczny	1	1	1
33	"314402"	Technik przetwórstwa mleczarskiego*	1	2	2
34	"321401"	Protetyk słuchu*	1	2	2
35	"325201"	Terapeuta środowiskowy	1	2	2
36	"334101"	Kierownik biura	1	8	8
37	"335390"	Pozostali urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	1	1	1
38	"335602"	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	1	1	1
39	"335690"	Pozostali funkcjonariusze służby więziennej	1	1	1
40	"335901"	Inspektor budowlany	1	3	3
41	"342201"	Instruktor dyscypliny sportu	1	8	8
42	"343302"	Pracownik galerii / muzeum	1	5	5
43	"351403"	Pracownik pozycjonowania stron internetowych	1	1	1
44	"352110"	Montażysta obrazu	1	1	1
45	"352290"	Pozostali operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	1	4	4
46	"421403"	Windykator	1	2	2
47	"441290"	Pozostali listonosze i pokrewni	1	6	6
48	"511304"	Przewodnik turystyczny terenowy	1	2	2
49	"514204"	Pedikiurzystka	1	2	2
50	"516302"	Organizator usług pogrzebowych	1	3	3
51	"516304"	Żałobnik	1	2	2
52	"522202"	Kierownik stoiska w markecie	1	3	3
53	"524501"	Ekspedient w stacji obsługi pojazdów	1	1	1
54	"713105"	Tapeciarz	1	1	1
55	"721104"	Modelarz odlewniczy*	1	4	4
56	"723302"	Mechanik / konserwator urządzeń dźwignicowych	1	3	3
57	"731390"	Pozostali jubilerzy, złotnicy i pokrewni	1	1	1
58	"731406"	Modelarz odlewnik gipsowych form roboczych	1	1	1
59	"732201"	Drukarz*	1	1	1
60	"753390"	Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	1	1	1
61	"811390"	Pozostali operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1	1	1
62	"812114"	Operator urządzeń walcowni	1	1	1
63	"813202"	Operator urządzeń do obróbki błon i filmów fotograficznych	1	1	1
64	"814202"	Formowacz ortopedycznych wyrobów z tworzyw	1	1	1
65	"814204"	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	1	3	3
66	"814306"	Operator maszyn do produkcji sznurka i tulei	1	2	2
67	"816019"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów spirytusowych	1	1	1
68	"817209"	Sterowniczy linii sztaplowania i pakietowania tarcicy	1	1	1

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności równowagi zawodów	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
69	"831102"	Kierowca lokomotywy spalinowej	1	4	4
70	"834202"	Operator maszyn drogowych	1	7	7
71	"912902"	Czyszciciel dywanów	1	1	1
72	"962106"	Kolporter	1	1	1
73	"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,9667	30	29
74	"911203"	Pokojowa	0,9634	382	368
75	"132301"	Kierownik budowy	0,9615	26	25
76	"932101"	Pakowacz	0,9515	598	569
77	"263401"	Psycholog	0,9474	38	36
78	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	0,9459	74	70
79	"251401"	Programista aplikacji	0,9231	13	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Zawód nadwyżkowy występuje w momencie, gdy na rynku przeważa liczba poszukujących pracy w danym zawodzie nad ofertami pracy. Zawody nadwyżkowe charakteryzują się wskaźnikiem intensywności nadwyżki mniejszym od 0,9. W 2012 roku zawody nadwyżkowe stanowiły 77,9% (więcej o 0,7 pkt proc. w stosunku do poprzedniego roku).

Wśród zawodów nadwyżkowych, występują także zawody maksymalnie nadwyżkowe, co oznacza, że w tych zawodach nie zgłoszono żadnej oferty pracy, natomiast zarejestrowali się bezrobotni. Dla tej grupy wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi „0” i w 2012 roku odnotowano 778 takich zawodów. Najliczniejsze zawody wśród maksymalnie nadwyżkowych należały do grupy **(2) Specjaliści** (185 zawodów), **(3) Technicy i inny średni personel** (170 zawodów). Największa liczba bezrobotnych zarejestrowała się w zawodzie: technik rolnik (1008 osób), mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych (785 osób), politolog (330 osób).

Tabela 26 przedstawia ranking 30 zawodów o największym wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu w 2012 roku w województwie zachodniopomorskim. Zarejestrowani bezrobotni skupieni byli przede wszystkim w dwóch wielkich grupach zawodów: **(3) Technicy i średni personel** (9 zawodów), **(2) Specjaliści** (7 zawodów). Na pierwszym miejscu listy znalazł się żołnierz szeregowy. Jest to zawód najbardziej nadwyżkowy, dla którego wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0024, tj. na 1 ofertę pracy zarejestrowanych było 410 bezrobotnych w tym zawodzie.

Tabela 26. Ranking 30 zawodów o największym wskaźniku intensywności nadwyżki* w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2012 roku
1	"031101"	Żołnierz szeregowy	0,0024	410	1
2	"331403"	Technik ekonomista*	0,0038	2931	11
3	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0,0039	1277	5
4	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0039	257	1
5	"422402"	Technik hotelarstwa*	0,0041	483	2
6	"263204"	Socjolog	0,0043	461	2
7	"723390"	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,0043	235	1
8	"325511"	Technik ochrony środowiska*	0,0048	208	1
9	"611390"	Pozostali ogrodnicy	0,0055	183	1
10	"422103"	Technik obsługi turystycznej*	0,0056	177	1
11	"242219"	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0058	171	1
12	"263102"	Ekonomista	0,006	1984	12
13	"000000"	Bez zawodu	0,0088	36947	325
14	"314205"	Technik ogrodnik*	0,0093	216	2
15	"712401"	Monter izolacji budowlanych*	0,0093	108	1
16	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	0,0097	206	2
17	"742201"	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,01	100	1
18	"611104"	Rolnik upraw polowych	0,0111	180	2
19	"314490"	Pozostali technicy technologii żywności	0,012	166	2
20	"821104"	Monter maszyn i urządzeń okrętowych	0,012	83	1
21	"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	0,0123	325	4
22	"741204"	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,0123	81	1
23	"613003"	Rolnik*	0,0135	517	7
24	"215201"	Inżynier elektronik	0,0139	72	1
25	"213206"	Inżynier rybactwa	0,0141	71	1
26	"311513"	Technik pojazdów samochodowych*	0,0143	70	1
27	"311922"	Technik technologii drewna*	0,0144	209	3
28	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0149	201	3
29	"422301"	Operator centrali telefonicznej	0,0154	65	1
30	"314301"	Technik leśnik*	0,0156	128	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

*Uwaga wykaz nie obejmuje zawodów maksymalnie nadwyżkowych, tj. zawodów, dla których nie zgłoszono do PUP żadnej oferty pracy, natomiast zarejestrowali się bezrobotni

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiatach

Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych na poziomie powiatów wynika, iż najwięcej zawodów zarówno deficytowych jak i nadwyżkowych notowano w Mieście Szczecin.

Tabela 27. Struktura zawodów według wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki zawodu w powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku

Powiat	MAX	Zawody deficytowe	Zawody zrównoważone	Zawody nadwyżkowe	0
Białogardzki	27	17	11	66	518
Choszczeński	80	39	23	68	373
Drawski	67	19	24	86	492
Goleniowski	72	42	27	110	562
Gryficki	68	33	26	83	441
Gryfiński	52	32	22	96	561
Kamieński	62	31	15	51	374
Kołobrzeski	68	33	18	74	451
Miasto Koszalin	108	66	32	142	555
Koszaliński	47	20	23	83	491
Łobeski	47	18	12	49	388
Myśliborski	113	39	17	81	381
Policki	70	35	22	93	547
Pyrzycki	61	35	16	68	408
Sławieński	85	22	18	90	478
Stargardzki	75	38	24	120	603
Szczecinecki	119	66	39	110	461
Świdwiński	87	40	23	64	415
Miasto Świnoujście	65	17	10	47	335
Wałecki	71	32	22	62	398
Miasto Szczecin	115	96	37	201	704
Zachodniopomorskie	108	221	79	660	778

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01, Załącznik 3.

Najczęściej powtarzającymi się zawodami deficytowymi na lokalnych rynkach pracy w 2012 roku były: pracownik ochrony osobistej bez licencji, sekretarka, robotnik gospodarczy, pozostali pracownicy obsługi biurowej, doradca finansowy, doradca klienta, kierowca samochodu dostawczego, opiekunka dziecięca. Do zawodów z największym wskaźnikiem nadwyżki w powiatach należały: ekonomista, krawiec, technik budownictwa, szwaczka, technik ekonomista.

Tabela 28. Wybrane zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
Białogardzki	"422701"	Ankieter	13,5	"711601"	Brukarz	0,0588
	"721203"	Operator zgrzewarek	5	"522301"	Sprzedawca*	0,0526
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	4,2727	"334306"	Technik administracji*	0,05

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
	"334201"	Sekretarz sądowy	4	"931301"	Robotnik budowlany	0,0457
	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	4	"711202"	Murarz*	0,0112
Choszczeński	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	42	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0345
	"341202"	Opiekun osoby starszej*	24	"411004"	Technik prac biurowych*	0,0256
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	17,75	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0,0192
	"712501"	Monter / składacz okien	14	"311204"	Technik budownictwa*	0,0159
	"721204"	Spawacz metodą MAG	14	"000000"	Bez zawodu	0,0028
Drawski	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	187,5	"334306"	Technik administracji*	0,0345
	"711501"	Cieśla*	14	"961302"	Robotnik placowy	0,0312
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	8,8571	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0283
	"334402"	Sekretarka medyczna	7	"722204"	Ślusarz*	0,0235
	"741103"	Elektryk*	4,8	"753303"	Szwaczka	0,0112
Goleniowski	"721205"	Spawacz metodą MIG	35	"311504"	Technik mechanik*	0,0278
	"962201"	Pracownik prac dorywczych	21	"753105"	Krawiec*	0,0198
	"432190"	Pozostali magazynierzy i pokrewni	19	"263102"	Ekonomista	0,0192
	"242220"	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju przemysłu	8	"235107"	Pedagog	0,0179
	"121203"	Kierownik działu zarządzania zasobami ludzkimi	5	"621002"	Robotnik leśny	0,0103
Gryficki	"815702"	Pracownik pralni chemicznej	18	"753105"	Krawiec*	0,0411
	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	8	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0345
	"531190"	Pozostali opiekunowie dziecięcy	7	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0256

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,0244
	"811104"	Operator koparki	5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0137
Gryfiński	"833101"	Kierowca autobusu	47	"751204"	Piekarz*	0,0476
	"711601"	Brukarz	9	"753303"	Szwaczka	0,0476
	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	8,3333	"235107"	Pedagog	0,0455
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	5,4	"713102"	Malarz budowlany	0,0385
	"241202"	Doradca finansowy	5	"711202"	Murarz*	0,032
Kamieński	"524902"	Doradca klienta	6	"311204"	Technik budownictwa*	0,0455
	"711601"	Brukarz	5,3333	"222101"	Pielęgniarka	0,0385
	"411004"	Technik prac biurowych*	5,25	"711202"	Murarz*	0,0385
	"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	5,25	"751201"	Cukiernik*	0,037
	"241202"	Doradca finansowy	5	"613003"	Rolnik*	0,0323
Kolobrzski	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	30	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0337
	"343901"	Animator kultury*	11	"722204"	Ślusarz*	0,0288
	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	11	"751201"	Cukiernik*	0,027
	"524404"	Telemarketer	10	"263102"	Ekonomista	0,0149
	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	8	"000000"	Bez zawodu	0,0073
Miasto Koszalin	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	167	"311504"	Technik mechanik*	0,025
	"432102"	Inwentaryzator	109	"441990"	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0223
	"524404"	Telemarketer	50	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0156

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	43	"311204"	Technik budownictwa*	0,0084
	"241203"	Doradca inwestycyjny	40	"331403"	Technik ekonomista*	0,0057
Koszaliński	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	10,4054	"514101"	Fryzjer*	0,0256
	"621090"	Pozostali robotnicy leśni i pokrewni	7	"751204"	Piekarz*	0,025
	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	5	"711202"	Murarz*	0,0129
	"711601"	Brukarz	5	"331403"	Technik ekonomista*	0,0106
	"721102"	Formierz odlewnik	4	"753105"	Krawiec*	0,0098
Łobeski	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	21	"722314"	Tokarz w metalu	0,0556
	"752290"	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	20	"331301"	Księgowy	0,0526
	"751103"	Przetwórcza ryb	12	"752205"	Stolarz*	0,0345
	"411003"	Pracownik kancelaryjny	10	"331403"	Technik ekonomista*	0,0238
	"412001"	Sekretarka	9	"711202"	Murarz*	0,0116
Mysliborski	"921201"	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	16	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0286
	"711101"	Konserwator budynków	7	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,0217
	"241202"	Doradca finansowy	6	"311204"	Technik budownictwa*	0,0196
	"332302"	Zaopatrzeniowiec	6	"311504"	Technik mechanik*	0,0161
	"412001"	Sekretarka	5	"000000"	Bez zawodu	0,0135
Policki	"721204"	Spawacz metodą MAG	23,5	"311303"	Technik elektryk*	0,0526
	"911102"	Sprzątaczką domowa	15	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	0,05
	"251102"	Konsultant do spraw systemów teleinformatycznych	10	"931301"	Robotnik budowlany	0,026
	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	10	"753105"	Krawiec*	0,02

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	6	"331403"	Technik ekonomista*	0,0147
Pyrzycki	"411003"	Pracownik kancelaryjny	11	"752205"	Stolarz*	0,0323
	"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej*	8	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,0233
	"711501"	Cieśla*	8	"351203"	Technik informatyk*	0,0227
	"751106"	Ubojowy	7	"311504"	Technik mechanik*	0,0208
	"343203"	Florysta*	6	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,013
Sławieński	"752290"	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	7,75	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,0345
	"524901"	Bukieciarz	7,2	"722204"	Ślusarz*	0,0226
	"541906"	Ratownik wodny zawodowy	5,5	"711202"	Murarz*	0,0219
	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	5	"751201"	Cukiernik*	0,0179
	"431101"	Asystent do spraw księgowości	4	"000000"	Bez zawodu	0,0085
Stargardzki	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	14,0667	"933304"	Robotnik magazynowy	0,0286
	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	9	"711402"	Betoniarz - zbrojarz*	0,025
	"531190"	Pozostali opiekunowie dziecięcy	7	"311504"	Technik mechanik*	0,0244
	"515303"	Robotnik gospodarczy	6,5068	"235107"	Pedagog	0,0206
	"422603"	Rejestratorka medyczna	5	"263102"	Ekonomista	0,0092
Szczeciński	"821201"	Monter aparatury rozdzielczej i kontrolnej energii elektrycznej	50	"751204"	Piekarz*	0,0303
	"712202"	Glazurnik	25	"314205"	Technik ogrodnik*	0,0294
	"412001"	Sekretarka	21	"613003"	Rolnik*	0,0179
	"441402"	Archiwista zakładowy	19	"753105"	Krawiec*	0,0156
	"712501"	Monter / składacz okien	17	"311504"	Technik mechanik*	0,0127

Powiat	Kod zawodu	Zawód <u>deficytowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>deficytu</u> zawodu	Kod zawodu	Zawód <u>nadwyżkowy</u>	Wskaźnik intensywności <u>nadwyżki</u> zawodu
Świdwiński	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	59	"753303"	Szwaczka	0,0462
	"751103"	Przetwórca ryb	15	"722204"	Ślusarz*	0,0438
	"524902"	Doradca klienta	8	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,0351
	"932913"	Sortowacz	8	"752205"	Stolarz*	0,0238
	"711601"	Brukarz	7,5	"000000"	Bez zawodu	0,0007
Miasto Świnoujście	"721204"	Spawacz metodą MAG	7	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	0,1
	"932101"	Pakowacz	6	"514101"	Fryzjer*	0,0968
	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	5,2	"513202"	Barman	0,0833
	"228301"	Fizjoterapeuta	4	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0417
	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	3	"722204"	Ślusarz*	0,0323
Watecki	"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	15	"713102"	Malarz budowlany	0,0263
	"711101"	Konserwator budynków	12	"753105"	Krawiec*	0,0238
	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	7	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0152
	"515303"	Robotnik gospodarczy	6,7037	"311204"	Technik budownictwa*	0,0149
	"821905"	Monter wyrobów z drewna	6,6667	"711202"	Murarz*	0,0137
Miasto Szczecin	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	50	"753105"	Krawiec*	0,0071
	"524404"	Telemarketer	45	"000000"	Bez zawodu	0,006
	"833101"	Kierowca autobusu	36,6667	"263102"	Ekonomista	0,0041
	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	29,3333	"263204"	Socjolog	0,004
	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	26,5	"331403"	Technik ekonomista*	0,0019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-01, Załącznik 3

Wnioski

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych w powiatowych urzędach pracy w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku, nasuwają się następujące wnioski:

- Na koniec 2012 roku w ewidencji urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego pozostawało 112 521 osób bezrobotnych wobec 108 904 osób w analogicznym okresie roku ubiegłego, co oznacza wzrost o 3,3%.
- Uogólniając strukturę bezrobocia w województwie na poziomie grup wielkich, należy podkreślić szczególnie, duży udział **7** grupy – **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** oraz znikomy udział grupy pierwszej – **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy**. Marginalny charakter ma również wielkość bezrobocia w grupie **0** – **Siły zbrojne**.
- Na koniec 2012 roku w województwie zachodniopomorskim w rejestrach urzędów pracy pozostawało 58 809 kobiet (2011 rok – 58 572 kobiety). W badanym okresie kobiety stanowiły 52,3% z ogólnej liczby bezrobotnych, podczas gdy w 2011 roku 53,8%.
- Z analizy danych dotyczących bezrobotnych kobiet, według wielkich grup zawodów w 2012 roku wynika, iż zdecydowanie najliczniej reprezentowane były kobiety posiadające zawód z grupy **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** – 15 244 osoby (¼ z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet).
- W 2012 roku najwięcej nowo zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w grupach zawodów: **(7) Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 31 016 osób i **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** – 23 876 osób. Porównując dane z 2011 roku liczba rejestrujących się bezrobotnych w największym stopniu zmniejszyła się w grupie **(3) technicy i inny średni personel** – o 682 osoby.
- Biorąc pod uwagę bezrobotne kobiety według wielkich grup zawodów, najwięcej w 2012 roku zarejestrowano do grupy: **(5) Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – 15 244 osób, **(3) Technicy i inny średni personel** – 7 752 osoby oraz **(2) Specjaliści** – 5 808 osób.
- Na koniec 2012 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby niegdyś zatrudnione w sekcji **przetwórstwo przemysłowe** (21 136 osób), w dalszej kolejności zaś w sekcji **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** (19 397 osób).
- Według informacji ze sporządzanych co miesiąc sprawozdań MPiPS-01 wynika, że od stycznia do grudnia 2012 roku w urzędach pracy na obszarze województwa

zachodniopomorskiego zarejestrowano w sumie blisko 38,7 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

- Wzrost liczby zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 roku zaobserwowano w 7 grupach zawodów największy w grupie **(5) Pracownicy usług i sprzedawcy** o 1 706 ofert. Spadek w liczbie wakatów notowano w czterech pozostałych grupach zawodów, **Siły zbrojne, Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, Bez zawodu**, odpowiednio o 9; 1 163; 164 i 240 ofert.
- W województwie zachodniopomorskim w 2012 roku do grup zawodów, w których szansa na zatrudnienie była największa należały kolejno: asystenci nauczycieli, ankieterzy, technicy archiwiści i pokrewni. Dla zwodu pomocnicy biblioteczni wskaźnik szans zatrudnienia uzyskał wartość MAX.
- W rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykonanym dla województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku, wyodrębniono 1 846 zawodów, w których zgłoszono oferty pracy i/lub zarejestrowali się bezrobotni. Wśród tych zawodów znajdowało się 1 438 zawodów nadwyżkowych, 329 deficytowych oraz 79 w równowadze.
- Zawodem charakteryzującym się najwyższym wskaźnikiem intensywności deficytu – 108 był pracownik ochrony fizycznej I stopnia, dla którego w 2012 roku zgłoszono 216 ofert zatrudnienia, a zarejestrowało się tylko 2 bezrobotnych. Inne zawody deficytowe w województwie zachodniopomorskim to, m.in.: spawacz metodą TIG, archiwista zakładowy, pozostali pracownicy domowej opieki osobistej.
- Na pierwszym miejscu listy zawodów nadwyżkowych znalazł się żołnierz szeregowy. Jest to zawód najbardziej nadwyżkowy, dla którego wskaźnik intensywności nadwyżki wyniósł 0,0024, tj. na 1 ofertę pracy zarejestrowanych było 410 bezrobotnych w tym zawodzie. Również wysokim wskaźnikiem intensywności nadwyżki charakteryzowały się zawody: technik ekonomista(11 ofert pracy, 2 931 bezrobotnych, wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,0038), technik żywienia i gospodarstwa domowego (5 ofert pracy, 1 277 bezrobotnych, wskaźnik – 0,0039).